

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัย
พัฒนวิชาการเซตุนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

สารนิพนธ์
ของ
นายประเสริฐ ลีอำนนัตกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
มกราคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

371.3028

ปี 422ก

ร.3

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัย
พัฒนวิชาการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

บทคัดย่อ

ของ

นายประเสริฐ ลีอำนนศักดิ์กุล

๗ ๒๕๕. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
มกราคม 2546

๒ ๑๒๖๑๔๘

ประเสริฐ ลีอานันต์กุล. (2546). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ใน 5 ด้าน คือ ด้าน
ครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล
และเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์จำแนกตาม
สถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนรวบรวมอุปสรรคในการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติการสอน ปีการศึกษา 2545
จำนวน 180 คน เป็นอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน 131 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ
49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of
Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดย
วิธีการของนิวแมนคูล

ผลการวิจัย พบว่า

1. อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัด
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและ
กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. อาจารย์ที่มีสถานปฏิบัติงานวิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา
เอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียน
การสอน ด้านการประเมินผลและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ
.05 ตามลำดับ ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ
3. อาจารย์ที่มีวุฒิศู และไม่มีวุฒิศู มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโดยรวม ด้านครูผู้สอน ด้าน
เนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

4. อาจารย์ที่เคยเข้าร่วม และไม่เคยเข้าร่วมการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกด้าน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการประเมินผล และด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ นั่นคืออาจารย์ที่เคยเข้าร่วมและไม่เคยเข้าร่วมการอบรม มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน

5. อาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาและโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ด้านการประเมินผล ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน

LEARNER CENTERED TEACHING MANAGEMENT OF THE TEACHER
AT CHETUPON COMMERCIAL COLLEGE
AND EAMLAOR VOCATIONAL COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

Mr. PRASERT LEEAUMNONKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

January 2003

Prasert Leeaumnonkul. (2003). *Learner Centered Teaching Management of The Teacher at Chetupon Commercial College and Eamlaor Vocational College*. Master Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc.Prof.Suwat Watanawong.

The purpose of this research was to study learner centered teaching management of the teacher at Chetupon Commercial College and Eamlaor Vocational College, in 5 aspects. These 5 aspects were included of professors, learners, content, learning media and teaching learning method, and evaluation, and compare these learner centered teaching management to the following variable : educational institutes, educational attainment, seminar knowledge of learner centered teaching management, degree, experience teaching and knowledge in learner centered teaching management. Also to collect problems concerning learner centered teaching management.

The population used in this research were 180 teachers of Chetupon Commercial College were 131 and Eamlaor Vocational College were 49 in 2002. The instrument used for collecting data was questionnaire of learning centered teaching management. Statistics used to analyzed the data were mean, standard deviation, t – test, one-way analysis of variance and Newman-kuels Method.

The findings of this research were as follow

1. The teacher at Chetupon Commercial College and Eamlaor Vocational College were learning centered teaching management subject in overall aspects were at a high level; so was that in each of overall aspects.
2. The teacher educational institutes with Chetupon Commercial College and Eamlaor Vocational College toward learning centered teaching management in learning media and teaching learning method aspect were statistically significant difference at .01 level evaluation aspect and all aspect statistically significant difference at .05 level, but no statistically significant difference in professor aspect, learners aspect and content aspect.
3. The teacher with education attainment and non-education attainment toward learner centered. Teaching management in learners aspect were statistically significant difference at .05 level but no statistically significant difference in all aspect, professor aspect, content aspect and learning media and teaching learning method aspect.

4. The teacher seminar and non-seminar knowledge of learning centered teaching management toward learner centered in all aspect, professor aspect, learner aspect, content aspect, evaluation aspect were statistically significant difference at .01 level and learning media and teaching learning method aspect statistically significant difference at .05 level.

5. The difference of degree learning centered teaching management have no significant difference as a whole and in each aspects.

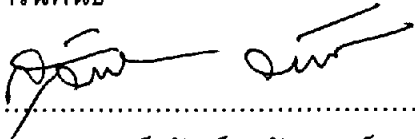
6. The difference of experience teaching learning centered teaching management have no significant difference as a whole and in each aspects.

7. The teacher have knowledge in learner centered teaching management toward learner centered teaching management in professor aspect, learner aspect were statistically significant difference at .05 level and content aspect, all aspect statistically significant difference at .01 level but no statistically significant difference in learning media and teaching learning method aspect, evaluation aspect; that are teacher difference knowledge were difference learning centered teaching management.

สารนิพนธ์นี้ได้รับทุนจากภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โครงการสนับสนุนทุนในการทำสารนิพนธ์ของนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
เงินงบประมาณระดับบัณฑิตศึกษา ภาคพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2545
ประเภทโครงการอื่น ๆ หมวดเงินอุดหนุน

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

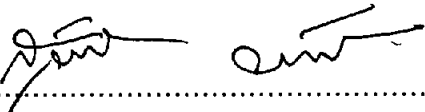
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี ลิ้มไทย)

คณะกรรมการสอบ

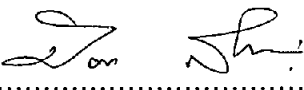
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ สิริแพทยพิสุทธ์)

กรรมการ

(อาจารย์ปิยดา สมบัติวัฒนา)

กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรรกวิน)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่...!.....เดือน มกราคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีได้โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ด้วยความเคารพอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ และอาจารย์ ปิยดา สมบัติวัฒนา กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล ดร.กฤษณี อุทุมพร อาจารย์สุจิตรา ปทุมลังการ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ คำแนะนำต่าง ๆ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ ที่ได้พิจารณาจัดสรรทุนใน โครงการสนับสนุนทุนในการทำสารนิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา จากเงิน งบประมาณระดับบัณฑิตศึกษา ภาคพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2545 ประเภทโครงการอื่น ๆ หมวดเงินอุดหนุน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ให้ผู้วิจัยเพื่อสนับสนุนในการทำสารนิพนธ์ ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย พี่ ๆ ตระกูลลีอำนนต์กุล เพื่อนร่วมงานโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เพื่อนร่วมรุ่น ทุกท่าน ที่ได้แสดงความห่วงใย ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัย ในการวิจัย ครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา บุรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ชี้นำแนวทางที่ดีและมีคุณค่า ตลอดจนประสาท วิทยาการ ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ประเสริฐ ลีอำนนต์กุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของเนื้อหา.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักการ แนวคิด และปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ.....	9
ปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	9
แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	10
หลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	13
ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	15
บทบาทครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	16
รูปแบบหรือระดับของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ.....	17
แนวดำเนินการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ.....	17
แนวดำเนินการครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ.....	17
เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	21
การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
งานวิจัยในประเทศ.....	27
งานวิจัยต่างประเทศ.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	69
ความสำคัญของการวิจัย.....	69
ขอบเขตของการวิจัย.....	70
สมมติฐานของการวิจัย.....	70
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	72
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	81
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	82
บรรณานุกรม.....	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	91
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือ.....	100
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ.....	102
ภาคผนวก ง ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่น.....	110
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	116

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษาการเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน.....	42
2 จำนวนและคำร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	44
3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยรวมและรายข้อ.....	47
4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอนโดยรวมและรายด้าน.....	48
5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านผู้เรียนโดยรวมและรายด้าน.....	50
6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านเนื้อหาวิชาโดยรวมและรายด้าน.....	51
7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวม และรายด้าน.....	53
8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายด้าน.....	55
9 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน.....	57

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	58
11 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามการเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน.....	59
12 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน.....	60
13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	61
14 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	62
15 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน.....	63
16 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนโดยรวมและรายด้าน.....	64
17 อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์ วิทยาลัยพณิชยการเซดุนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ รายด้าน.....	65
18 ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ.....	103
19 ค่าความเชื่อมั่น.....	111

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	58
11 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามการเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน.....	59
12 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน.....	60
13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	61
14 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	62
15 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน.....	63
16 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนโดยรวมและรายด้าน.....	64
17 อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์ วิทยาลัยพณิชยการเซดุนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ รายด้าน.....	65
18 ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ.....	103
19 ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนก.....	111

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนา “คน” เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมให้มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเป็นสุขทันต่อการเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงเป็นพลวัต คือ ต้องปรับให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลก ซึ่งกระแสการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะฝีมือแรงงาน หรือการเตรียม “คน” ให้มีคุณภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้นสังคมไทยจำเป็นต้องทบทวนการจัดการศึกษาใหม่ เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างแท้จริง ที่สามารถพาชาติบ้านเมืองให้รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ไปสู่ความเจริญก้าวหน้า การศึกษาจะต้องช่วยพัฒนา “คน” โดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาต้องการมุ่งสร้าง “คน” หรือ “ผู้เรียน” ให้มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพและสามารถพัฒนาตนเอง (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

2542 : 1)

การพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา กรมวิชาการ. 2543 : 1) พนม พงษ์ไพบูลย์ กล่าวว่า การศึกษา คือ การสร้างทุนแห่งปัญญา ที่ทำให้ประเทศเป็นสังคมการเรียนรู้และสังคมแห่งความรู้ ซึ่งนักเรียน นักศึกษา สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้โดยง่าย โดยนำความรู้เป็นพื้นฐานการพัฒนาความรู้ใหม่ โดยการนำความรู้เดิมมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2544 : 6)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการที่สามารถสร้างและพัฒนา “ผู้เรียน” ให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับนวลจิตต์ เขาวงกิตพงษ์ ที่กล่าวว่า การสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการสอนที่นักเรียนมีโอกาสสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด (นวลจิตต์ เขาวงกิตพงษ์. 2542 : 15) และวิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการที่มีคุณค่า เพราะเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะสนับสนุนให้ความเชื่อว่า “มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะบรรลุศักยภาพสูงสุดของตน 100%” (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541 : 7) และโกวิท ประวาลพฤกษ์ กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ต้องการให้ผู้เรียนมีรูปแบบการคิดบางอย่างและลงมือปฏิบัติได้ถูกต้องแม่นยำ ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้คิดได้เอง ตัดสินใจได้เอง ลงมือปฏิบัติควบคุมตนเองได้ มีศักยภาพในการตัดสินใจ (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา กรมวิชาการ. 2543 : 5) และทิศนา แคมมณี กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน

โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้และกระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง (คณะกรรมการ ปฏิรูปการศึกษา กรมวิชาการ. 2543 : 5)

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ปรากฏเป็นรูปธรรมอย่าง ชัดเจนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังสาระสำคัญในหมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการของการ ศึกษาที่ว่า “การศึกษามีความสำคัญ และมีบทบาทต่อการพัฒนาของประเทศที่ยั่งยืน จะต้องจัด การศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์” (มาตรา 8) และสาระในหมวด 4 แนวการจัดการ ศึกษาต้องยึดผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 20) ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (มาตรา 21) และจัดกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่าง ต่อเนื่อง (มาตรา 24) หลักสูตรศึกษาต้องมีความหลากหลาย โดยจัดทำหลักสูตรแกนกลางที่เน้น ความเป็นไทย การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ (มาตรา 28) (คณะกรรมการการศึกษาแห่ง ชาติ. 2542 : 22 – 31)

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นยุทธศาสตร์หลักในการ ปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของ การจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้ง ด้านจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา และสังคม เพื่อให้พัฒนา ตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างมีคุณภาพ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 3)

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน ด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งผลิตกำลังคนระดับกลางในระดับช่างฝีมือและช่าง เทคนิค มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพ 5 ประเภท คือ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม วิชาชีพดังกล่าวได้จัดการเรียน การสอนในหลักสูตรระดับต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตร (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) หลักสูตรประกาศนียบัตรครู เทคนิคชั้นสูง (ปทส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างฝีมือ (ปชม.) (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 9-12)

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดก็คือ ครูผู้สอน ดังที่ เกษม สืบสน กล่าวว่าคุณครูที่จะทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนการสอนมากที่สุดคือ ครูผู้สอน (เกษม สืบสน. 2543 : 9) และสอดคล้องกับสุนีย์ สินธุเดชะ กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษา ครูนั้นเป็นผู้มีบทบาทสำคัญของประเทศชาติ กล่าวคือ ครูเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการจัดการศึกษาและถือว่า การศึกษาเป็นหัวใจที่จะพัฒนา เพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป (สุนีย์ สินธุเดชะ. 2527 : 161) และวีรยุทธ วิเชียรโชติ กล่าวว่า ครูเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายการศึกษาของชาติบรรลุผลสำเร็จ ครูเป็นผู้ที่กำชะตาชีวิตของแต่ละบุคคล และเป็นผู้กำชะตาชีวิตของประเทศชาติไปด้วย ครูจะต้องเป็นผู้นำพาผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จได้อย่างเป็นระบบ และชัดเจน

ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของวิชาธุรกิจได้ดีเพียงใด สิ่งสำคัญที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอน ครูจะต้องส่งเสริมและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้เต็มที่ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเหตุผลดังกล่าว คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 นโยบายข้อที่ 3 เรื่องการปฏิรูปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนกำหนดให้มีการปฏิรูปพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนทุกระดับ ทุกประเภท โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2540 : 42)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพาณิชย์การเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา และบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพาณิชย์การเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพาณิชย์การเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิ การศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. เพื่อศึกษาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์ วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และทำให้ผู้เรียนมีคุณธรรม ความรู้ ความสุขในการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ปีการศึกษา 2545 ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติการสอน ปีการศึกษา 2545 ในวิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 105 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 26 คน รวม 131 คน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 40 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 9 คน รวม 49 คน รวมบุคลากรปฏิบัติการสอนทั้งสิ้น 180 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

3.1.1 สถานที่ศึกษาที่ปฏิบัติงาน

3.1.1.1 วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน

3.1.1.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 มีวุฒิศูนย์

3.1.2.2 ไม่มีวุฒิศูนย์

3.1.3 การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ

3.1.3.1 เคยเข้าร่วม

3.1.3.2 ไม่เคยเข้าร่วม

3.1.4 ระดับการศึกษา

3.1.4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.4.2 ปริญญาตรี

3.1.4.3 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.5 ประสบการณ์ในการสอน

3.1.5.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.5.2 10 – 20 ปี

3.1.5.3 ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

3.1.6 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1.6.1 ความรู้ความเข้าใจน้อย

3.1.6.2 ความรู้ความเข้าใจมาก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์

วิทยาลัยพัฒนการเขตพุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน

1. ด้านครูผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านเนื้อหาวิชา
4. ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ด้านการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การที่ครูได้ปฏิบัติกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน กระบวนการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนคิด ค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีส่วนร่วมกันสร้างความรู้อย่างมีกระบวนการ ได้ผลงานที่ดี และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับความสามารถ ความเข้าใจและประโยชน์ของผู้เรียน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1.1 ด้านครูผู้สอน หมายถึง ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม การเรียนรู้ ความรับผิดชอบหน้าที่ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การชี้แนะแหล่ง การเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 ด้านผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทำให้เกิดการ เรียนรู้ มีส่วนร่วมวางแผนการเรียนการสอนและฝึกปฏิบัติจริง กระบวนการเรียนรู้ก่อให้เกิดการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ ศึกษาตามความต้องการของตนเองทั้งในรูปแบบกลุ่มและ แบบส่วนตัว นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 ด้านเนื้อหาวิชา หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาความรู้ ประสบการณ์ที่ทันสมัยต่อเทคโนโลยี ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม เจตคติ คุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถพัฒนา ประยุกต์เนื้อหาให้ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.4 ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง อุปกรณ์การเรียนการสอน วิธี การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง ช่วยให้การจัดการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิด ค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

1.5 ด้านการประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลหลังจากที่มีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้ว เพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอนได้บรรลุผลหรือไม่ โดยวัดและประเมินจากการแสดงออกถึงผลของความรู้ ความคิด ความสามารถ กระบวนการ เรียนรู้ กระบวนการทำงาน ผลผลิต ผลงานและการเรียนรู้ โดยจะต้องเป็นการจัดอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกด้าน วัดและประเมินตามสภาพจริง เช่นวัดจากการปฏิบัติจริง จากแฟ้มสะสมงาน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

2. สถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน หมายถึง สถานศึกษาที่อาจารย์ปฏิบัติการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

2.1 วิทยาลัยพณิชยการเซดุน

2.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

3. วุฒิมการศึกษ หมายถึง ระดับที่อาจารย์สำเร็จโดยการเรียนวิชาทางการศึกษาหรือ วิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1 มีวุฒิมการศึกษ เช่น ค.บ. กศ.บ. ปกศ.สูง เป็นต้น

3.2 ไม่มีวุฒิมการศึกษ เช่น บธ.บ. วท.บ. ศศ.บ เป็นต้น

4. การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การที่อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่จัดโดยวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 เคยเข้าร่วม

4.2 ไม่เคยเข้าร่วม

5. ระดับการศึกษา หมายถึง อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาเป็นระดับสุดท้าย ก่อนเข้ารับการสอนหรือระหว่างสอนในสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

5.2 ปริญญาตรี

5.3 สูงกว่าปริญญาตรี

6. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง จำนวนปีที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตั้งแต่รับราชการจนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

6.1 ต่ำกว่า 10 ปี

6.2 10 – 20 ปี

6.3 ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

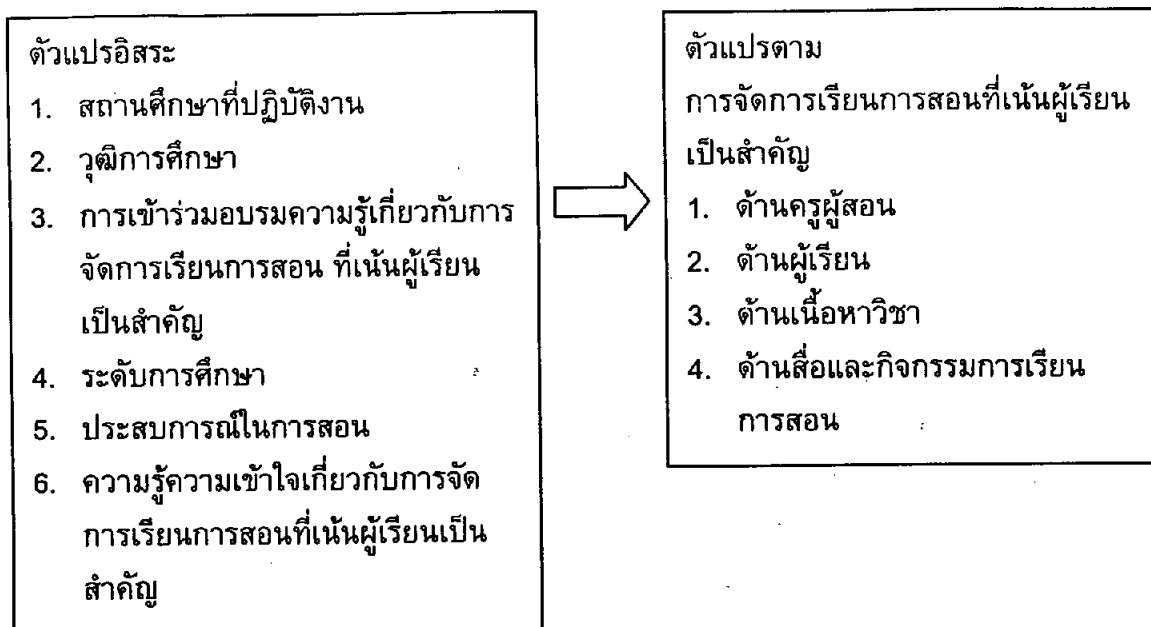
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

7.1 ความรู้ความเข้าใจน้อย (1 - 11 คะแนน)

7.2 ความรู้ความเข้าใจมาก (12 - 13 คะแนน)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

สมมติฐานของการวิจัย

1. อาจารย์ที่มีสถานศึกษาปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. อาจารย์ที่มีการเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. อาจารย์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
6. อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิดและปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. แนวดำเนินการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักการ แนวคิดและปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1 ปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2540 : 10 -12) ได้รวบรวมปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ปรัชญาพิพัฒนนิยม (Progressivism) มองว่าการศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม อาชีพ และสติปัญญา สิ่งที่เรียนควรเป็นประโยชน์สัมพันธ์ สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของผู้เรียนให้มากที่สุด รวมทั้งส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทั้งในและนอกห้องเรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและสังคม เพื่อผู้เรียนจะได้ปรับตัว ให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม ผู้เรียนจะต้องรู้จักแก้ปัญหาได้

ครูในปรัชญานี้ ทำหน้าที่เตรียม แนะนำ และให้คำปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ครูอาจจะเป็น ผู้รู้ แต่ไม่ควรไปกำหนดหรือกะเกณฑ์ (Dictate) ให้เด็กทำตามอย่าง และควรเป็นผู้สนับสนุนให้ เด็กได้เรียนรู้ เข้าใจและเห็นจริงด้วยตัวเอง สำหรับผู้เรียน ปรัชญาสาขานี้ให้ความสำคัญกับ ผู้เรียนมาก เพราะถือว่าการเรียนรู้นั้นจะเกิดได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง หรือลงมือทำ ด้วยตนเอง (Learning by doing) และได้ทำงานร่วมกัน (Participation) เพื่อให้การเรียนการสอน ตรงตามความต้องการ เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของผู้เรียนมากขึ้น ในขณะที่ เดียวกัน ก็อยู่ร่วมกับคนอื่นได้มากขึ้นด้วย

2. ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) จุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาในแนวทางนี้ คือ การศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อการปรับปรุง พัฒนา และสร้างสรรค์สังคมใหม่ที่ดีและเหมาะสม กว่าเดิม

ครูในปรัชญานี้ จะต้องเป็นนักบุกเบิก เป็นนักแก้ปัญหา สนใจและใฝ่รู้ในเรื่องของสังคม และปัญหาสังคมอย่างกว้างขวางและเอาจริงเอาจัง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสนใจในวิชาการควบคู่ กันไป ครูจะต้องมีทักษะในการรวบรวม สรุป และวิเคราะห์ปัญหา ให้ผู้เรียนเห็นได้ ในขณะที่

เดียวกันก็แนะนำให้ผู้เรียนศึกษาทำความเข้าใจในเรื่องของสังคมรอบตัวได้ ลักษณะที่สำคัญของครูในปรัชญานี้คือ มีความเป็นประชาธิปไตย ครูไม่ใช่ผู้รู้คนเดียว ไม่ใช่ผู้ชี้ทางแต่เพียงคนเดียว แต่ควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมกันคิดพิจารณาเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ และจะต้องเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

ผู้เรียนในปรัชญากลุ่มนี้แตกต่างไปจากปรัชญาพัฒนานิยมอยู่มาก ตรงที่จะเห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองน้อยลง แต่เห็นประโยชน์ของสังคมมากขึ้น เด็กจะได้รับการปลูกฝังให้ตระหนักในคุณค่าของสังคมเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายในการแก้ปัญหาของสังคมในอนาคต ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้รู้จักเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่จะทำความเข้าใจและแก้ปัญหาของสังคม ในแนวทางของประชาธิปไตย

3. ปรัชญาอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ปรัชญาการศึกษาเห็นว่าในสภาวะของโลกปัจจุบันมีสรรพสิ่งหรือทางเลือกมากมายเกินความสามารถที่มนุษย์เราจะเรียนรู้ จะศึกษา และจะมีประสบการณ์ได้ทั่วถึงฉะนั้นมนุษย์เราควรจะมีสิทธิหรือโอกาสที่จะเลือกเรียนหรือศึกษาสรรพสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวของตัวเองมากกว่าที่จะให้ใครมาป้อนหรือมอบให้

เป้าหมายของการศึกษา คือ การมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้คนมีอิสระภาพและมีความรับผิดชอบซึ่งเปิดโอกาสหรือยอมให้ผู้เรียนมีสิทธิเสรีภาพที่จะเป็นผู้เลือกเอง ครูเป็นเพียงผู้กระตุ้นส่งเสริมการเรียนรู้ หลักสูตรจะเป็นเนื้อหาสาระที่ประกอบด้วยทุกสาขาวิชาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของตนเอง

กระบวนการเรียนการสอนยึดหลักให้ผู้เรียนได้มีโอกาสรู้จักตนเองโดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นโดยใช้คำถามนำไปสู่เป้าหมายที่ผู้เรียนแต่ละบุคคลต้องการ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน

4. ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ (Buddhistic Philosophy of Education) เป็นปรัชญาที่อาศัยหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ในการอธิบายเรื่องของชีวิตโลก และปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีปัญหา ไม่มีตัวตน และไม่มีอะไรที่ยั่งยืนโดยไม่เปลี่ยน ทั้งยังเชื่อว่า มนุษย์เกิดมาตามแรงกรรม ซึ่งมีทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว (Innately good and bad) กรรมและการกระทำของมนุษย์เกิดขึ้นจากตัณหาหรือกิเลสซึ่งมีอยู่ในตัวมนุษย์ แต่มนุษย์มีศักยภาพที่จะสามารถขจัดกิเลสและควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในแนวทางที่ดี จุดมุ่งหมายการเรียนการสอน จะมุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2 แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2540 : 19 – 20) ได้รวบรวมแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังต่อไปนี้

อัจฉรา วงศ์โสธร กล่าวว่า การเรียนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนการสอนนั้นครูผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ ช่วยเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นได้โดยการเตรียมการด้านเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนเป็นผู้คอยสอดส่อง สำรวจในขณะที่ผู้เรียนฝึก และให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองและเกิดพัฒนาการขึ้น

สงบ ลักษณะ กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับการยอมรับนับถือในการเป็นเอกัตบุคคล ได้เรียนด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถ ได้เรียนสิ่งที่สนใจ ต้องการหรือประโยชน์ ได้ปฏิบัติตามกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ ได้รับการเอาใจใส่ ประเมิน และช่วยเหลือเป็นรายบุคคล และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และสำเร็จตามอัธยาศัย

โกวิท ประวาลพฤกษ์ กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ เช่น กระบวนการกลุ่มทักษะ กระบวนการ 9 ขั้นตอน กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างเจตคติ

โกวิท วรพิพัฒน์ กล่าวว่า การเรียนการสอนที่พึงประสงค์ หมายถึง การบวนการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

ทิตนา แคมมณี ได้เสนอหลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้ด้วยตนเอง ทำความเข้าใจ สร้างความหมายของสาระข้อความรู้ให้แก่ตนเอง ค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง
2. ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ต่อกันและได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วม (Participation) ในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ "กระบวนการ" (Process) ควบคู่ไปกับ "ผลงาน" (Product)
5. ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (Application)

วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 35) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. สมองขอมมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด ผู้เรียนต้องอาศัยระบบประสาทสัมผัส คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องสนใจและให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมอง (Head) จิตใจ (Heart) มือ (Hand) และสุขภาพองค์รวม (Health)

2. ความหลากหลายของสติปัญญา หรือพหุปัญญา จัดกระบวนการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมศักยภาพความเก่ง ความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้แต่ละคนได้พัฒนาความถนัด ความเก่งตามศักยภาพของตน

3. การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ตรง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (วิเศษ ชิดวงศ์. 2544 : 35) ได้รวบรวมแนวคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้และเสนอแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามความสามารถทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์ และทักษะต่าง ๆ
2. ลดการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาลง ผู้เรียนกับผู้สอนควรมีบทบาทร่วมกันใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการแสวงหาความรู้ ผู้เรียนได้เรียนจากสถานการณ์จริงที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตจริงเรียนรู้ความจริงในตนเองและความจริงในสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ครูทำหน้าที่เตรียมการจัดสิ่งไว้ ให้คำปรึกษา วางแนวกิจกรรม และประเมินผล

และนงเยาว์ แข่งเพ็ญแข (2540 : 35) กล่าวว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จะต้องปรับเปลี่ยนอย่างจริงจังโดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการคิด การวิเคราะห์ การวิจัย สร้างองค์ความรู้ได้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ มีนักการศึกษาท่านอื่น ๆ ที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังต่อไปนี้

ดอนนา แบริด และพอล กินนิส (Brandes and Ginnis.1988 : 163) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ระบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ ด้วยความเชื่อที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะบรรลุศักยภาพสูงสุด ของตนเอง ผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน

เฮลมัท แลงค์ (Lang. 1995 : 148) และคนอื่น ๆ ได้เสนอหลักในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาครบถ้วน ด้วยวิธีการของแต่ละบุคคลที่อาจแตกต่างกันไปเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

แมกซี่ ดิสโคลล์ (Driscoll. 1994 : 78) มองการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกล่าวว่า ผู้เรียนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับการเรียนการสอนที่ผู้อื่นออกแบบให้เท่านั้น แต่พวกเขาจะต้องเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น ในการกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียน และวิธีการที่ความต้องการเหล่านั้นจะสัมฤทธิ์ผลด้วย

เมื่อประมวลแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ แนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญในการพัฒนา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ และการลงปฏิบัติ ผู้เรียนได้เรียนกระบวนการควบคุมกำกับผลงาน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองและสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้

1.3 หลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระบุว่า (2542 : 3 – 4) ได้เสนอหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ ครูมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และให้บริการด้านความรู้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่การเลือกและการวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือก และจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เนื้อหาวิชามีความสำคัญ และมีความหมายต่อการเรียนรู้ ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วยเนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิม และความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายจึงขึ้นอยู่กับสิ่งที่สอน (เนื้อหา) และวิธีที่ใช้สอน (เทคนิคการสอน)
3. การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ ประเด็นที่ท้าทายและความสามารถในเรื่องใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พวกเขาเริ่มด้วยตนเอง
4. สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มจะช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงาม การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงาน และการจัดการกับชีวิตของแต่ละบุคคล สัมพันธภาพที่เท่าเทียมกัน ระหว่างสมาชิกในกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน
5. ผู้เรียนได้เห็นความสามารถของตนในหลาย ๆ ด้าน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นความสามารถของตนในแง่มุมที่แตกต่างออกไป ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเองและควบคุมตนเองได้มากขึ้น สามารถเป็นในสิ่งที่อยากเป็น มีวุฒิภาวะสูงมากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมไปกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น
6. ผู้เรียนได้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้หลาย ๆ ด้านพร้อมกันไป การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน คุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติและด้านอารมณ์ ความรู้สึกจะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

7. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้ให้บริการความรู้ ในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียน และสามารถค้นคว้าจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ครูจะต้องเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้เรียน เป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียน

จากหลักการดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้ที่สำคัญขึ้นกับสิ่งที่สอน (เนื้อหา) และวิธีที่ใช้สอน (เทคนิคการสอน) การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้และสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และผู้เรียนได้เห็นความสามารถของตนเอง พร้อมกับได้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นผู้ให้บริการความรู้แก่ผู้เรียน

1.3.1 หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วัฒนาพร ระบุว่า พุทธศักราช 2540 : 21) เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างได้ผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรยึดหลักต่อไปนี้

1.3.1.1 ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างทั่วถึง และมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน

1.3.1.2 ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสไปปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มได้พูดคุย ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น และการเรียนรู้จะปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ดี

1.3.1.3 ยึดการค้นพบด้วยตนเอง เป็นวิธีการสำคัญ การเรียนรู้โดยผู้สอนพยายามจัดการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการค้นพบความจริงใด ๆ ด้วยตนเองนั้นผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี และมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียน และเกิดความคงทนของความรู้

1.3.1.4 เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงานมิใช่มุ่งจะพิจารณาถึงผลงานแต่เพียงอย่างเดียวเพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการ

1.3.1.5 เน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นหาแนวทางที่จะนำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริง และพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

จากหลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ว่า ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ยึดการค้นพบด้วยตนเอง เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองและจดจำได้ดี เน้นกระบวนการควบคู่ไปพร้อมกับผลงานและเน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.4 ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นโดยกำหนดตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน 9 ข้อ และตัวบ่งชี้การสอนของครู 10 ข้อ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 23 – 24)

ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
4. ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
5. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหา ทั้งด้วยตนเอง และร่วมด้วยช่วยกัน
6. ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจและตนเองอย่างมีความสุข
8. ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน
9. ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้การสอนของครู

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ สังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน

7. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
9. ครูฝึกฝนกิจกรรมมารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.5 บทบาทครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เบนเนต (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 22 ; อ้างอิงจาก Brendes and Ginnis. 1986 ; Citing Bennet.1969 , *A Guide to Student - Centred Learning*) ได้เปรียบเทียบบทบาทครูรุ่นใหม่กับครูรุ่นเก่า ดังนี้

ครูรุ่นใหม่ (Progressive)

1. สอนผู้เรียนโดยวิธีบูรณาการเนื้อหา
2. แสดงบทบาทในฐานะผู้แนะนำประสบการณ์ทางการศึกษา
3. กระตือรือร้นในบทบาทความรู้สึของผู้เรียน
4. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนของหลักสูตร
5. ใช้เทคนิคการค้นพบด้วยตนเองของผู้เรียนเป็นกิจกรรมหลัก
6. มีการเสริมแรงหรือให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ มีการใช้แรงจูงใจภายใน
7. ไม่เคร่งครัดกับมาตรฐานทางวิชาการจนเกินไป
8. มีการทดสอบเล็กน้อย
9. มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่มแบบร่วมมือ
10. สอนโดยไม่ยึดติดกับห้องเรียน
11. มุ่งสร้างสรรค์ประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เรียน
12. มุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการและทักษะด้านจิตพิสัยเท่าเทียมกัน
13. มุ่งเน้นการประเมินกระบวนการเป็นสำคัญ

ครูรุ่นเก่า (Tradittional)

1. สอนแยกเนื้อหาวิชา
2. มีบทบาทในฐานะตัวแทนของเนื้อหาวิชา
3. ละเลย เจยเมยต่อบทบาทของผู้เรียน
4. นักเรียนไม่มีส่วนร่วมแม้แต่จะออกความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
5. ใช้เทคนิคการเรียนโดยการท่องจำเป็นหลัก
6. มุ่งเน้นการให้รางวัลภายนอก เช่น ระดับผลการเรียน แรงจูงใจภายนอก
7. เคร่งครัดกับมาตรฐานทางวิชาการมาก
8. มีการทดสอบสม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ
9. มุ่งเน้นการแข่งขัน
10. สอนในขอบเขตของห้องเรียน

11. เน้นย้ำประสบการณ์ใหม่เพียงเล็กน้อย
12. มุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการเป็นสำคัญละเลยความรู้สึกหรือทักษะทางด้านจิตพิสัย
13. ประเมินกระบวนการเล็กน้อย

สรุป แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไป บทบาทของผู้เรียนมีความสำคัญและเด่นชัดมากขึ้น บทบาทของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนจึงต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิมจากบทบาทที่มีความสำคัญในฐานะผู้ให้ความรู้ทั้งหมด เปลี่ยนเป็นผู้ให้การสนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด และเน้นกระบวนการเป็นสิ่งสำคัญควบคู่ผลงาน

1.6 รูปแบบหรือระดับของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แคมเบลล์ และ คลีซีซกา (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2540 : 21 – 22)

ได้เสนอรูปแบบหรือระดับของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1. Student – Centered Class ครูจะมีบทบาทโดยเป็นผู้เตรียมเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ และสื่อทั้งหมด นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีครูคอยดูแลกำกับ การจัดกิจกรรมเป็นกิจกรรมกลุ่ม หรือจับคู่

2. Learner – based Teaching ครูจะลดบทบาทลงโดยทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นหรือมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าเนื้อหาข้อมูลของเรื่องที่จะเรียนหรือจัดทำสื่อการเรียนขึ้นโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญพิเศษของผู้เรียน

3. Learner Independence หรือ Self-directed Learning เป็นแบบที่ผู้เรียนเป็นอิสระจากชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาจากสื่อที่จัดไว้ในห้อง หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วเลือกทำงานหรือฝึกปฏิบัติตามต้องการ ตามความสนใจและศักยภาพของตน โดยอาจศึกษาตามลำพัง หรือจับคู่กับเพื่อน

2. แนวดำเนินการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1. แนวดำเนินการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการนำแนวคิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปสู่ความสำเร็จ ครูผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเจตคติ การยอมรับและการตระหนักในความสำเร็จ ความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม สื่อและนวัตกรรม รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผลตามยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 16) ดังนี้

1. ชั้นเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1 เตรียมตนเอง จะต้องเตรียมตนเองให้พร้อม ให้คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลชัดเจน รวมทั้งแนะนำแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า

1.2 เตรียมแหล่งข้อมูล เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน

1.3 จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนด และต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาสาระสำคัญของเนื้อหา อันจะนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่จะสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนด ซึ่งจะประกอบไปด้วย การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ เตรียมวัดและประเมินผล เพื่อครอบคลุมทั้งกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะ (Skill)

2. ขั้นตอนการ ครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะต่อไปนี้

2.1 ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ยืดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะจดจำได้ดี และจดจำได้นาน

2.2 ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและกลุ่ม โดยยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกลุ่ม ได้พูดคุย ปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

2.3 ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ เหมาะกับวัยและความสนใจของผู้เรียน มีประเด็นท้าทายให้ผู้เรียนได้คิด เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหรือลงมือทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว และส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความจริงของผู้เรียน

2.4 เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่กับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน มิใช่มุ่งจะพิจารณาถึงผลงานแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของกระบวนการ

2.5 เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริงและพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

3. ขั้นตอนประเมินผล ครูผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อม การวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้าน วัดและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Measurement) โดยการเน้นการวัดจากการปฏิบัติ (Performance Measurement)

และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผล ครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลแล้ว ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มจะมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

ทิสนา แชมมณี (2542 : 23 – 25) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ว่าจะใช้แนวคิดใดจะประสบผลสำเร็จไปไม่ได้ หากครูและผู้เรียนไม่เปลี่ยนบทบาทของตน ครูจำนวนมากยังคงชินอยู่กับบทบาทเดิมคือการเป็นผู้บอกเล่า ถ่ายทอด อธิบายเนื้อหาความรู้ให้ผู้เรียน และผู้เรียนจำนวนมากก็เคยชินกับการเป็นผู้ฟัง รับความรู้ และจำความรู้ การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อครูและผู้เรียนทั้ง 2 ฝ่ายต่างก็เปลี่ยนพฤติกรรมครูเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนก็เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน ผู้ที่จำเป็นต้องเริ่มต้นก่อนคือครู เพราะครูเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนอยู่แล้ว ผู้เรียนก็จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามสภาพที่จัดให้ ได้เสนอบทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ ดังนี้

1. เตรียมการสอน

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์แหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอดและกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน

1.3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามหลัก CIPPA

หรืออื่น ๆ

1.3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

1.4.1 สื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน

1.4.2 เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

1.4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล สถานที่ หรือสื่อทัศน

วัสดุต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

1.4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

1.4.5 ห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การสอน

2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม

กับผู้เรียนและสถานการณ์ที่เป็นจริง

- 2.3.1 ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
- 2.3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.3.3 กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่
- 2.3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้ง

เหตุการณ์ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม

- 2.3.5 ให้คำแนะนำ และข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น
- 2.3.6 บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการปรับปรุง

กิจกรรม

- 2.3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม
- 2.3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจให้ข้อมูล

เนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

3. การประเมินผล

- 3.1 เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

สุเทพ บุญซอ่อน (2540 : 34 – 42) ได้เสนอแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบทดลอง (Laboratory Method) เป็นวิธีการสอนที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงหรือค้นพบข้อมูลต่าง ๆ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project Method) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้วางโครงการและดำเนินงานให้สำเร็จตามโครงการ โดยอาจจะให้รับผิดชอบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ ซึ่งเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง นักเรียนจะทำงานนี้ด้วยการตั้งปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาด้วยการลงมือทำจริง

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน (Learning Center) เป็นวิธีการสอนที่จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นแหล่งการศึกษา นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยการเรียนจากโปรแกรมการสอนซึ่งจัดในรูปของชุดการสอน นักเรียนจะหาประสบการณ์การเรียนรู้โดยการทำกิจกรรมให้ครบทุกศูนย์ภายใต้การดูแลของครู ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอุปนัย (Inductive Method) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากรายละเอียดปลีกย่อยไปหากฎเกณฑ์ คือ เป็นการสอนจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม หรือสอนจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ หลักการ ข้อเท็จจริง หรือข้อสรุป โดยการให้

นักเรียนทำการศึกษา สังเกตทดลอง เปรียบเทียบ แล้วพิจารณาค้นหาองค์ประกอบที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน จากตัวอย่างต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อสรุป

1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนิรนัย (Deductive Method) เป็นการสอนที่เริ่มต้นจากกฎ หรือหลักการต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนหาหลักฐาน เหตุผลมาพิสูจน์ยืนยัน เพื่อฝึกหัดให้นักเรียนเป็นคนมีเหตุผลไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะได้มีการพิสูจน์ให้เห็นจริงเสียก่อน

1.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ (Process) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการนั้นสามารถใช้กระบวนการต่าง ๆ ได้หลายกระบวนการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และคุณลักษณะ ที่ต้องการตามเป้าหมายของหลักสูตร

1.7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอภิปราย (The Classroom Discus Method) วิธีการนี้ครูจะเป็นผู้ใช้คำถามยั่วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเกิดการหยั่งเห็น (insight) ด้วยตนเอง

1.8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสำรวจความรู้สึกและการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Exploration of Feelings and Resolution of Conflict) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ เหมาะสำหรับการสอนในเนื้อหาที่มีความขัดแย้งทางความคิด หรือสภาพที่ต้องการความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ยุทธวิธีในการจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 ยุทธวิธีคือ การสำรวจความรู้สึก และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

1.9 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนที่เป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

2.2 เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อรรถัย มูลคำ (สุพล วังสินธ์. 2542 : 44 – 45; อ้างอิงจาก อรรถัย มูลคำ. 2542 : 30 – 31, การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง) กล่าวว่า รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนให้คิดค้นความรู้ และลงมือปฏิบัติหรือกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น เทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงมีหลายวิธี ดังนี้

1. เกมการศึกษา (Educational Game)
2. สถานการณ์จำลอง (Simulation)
3. กรณีตัวอย่าง (Case Study)
4. บทบาทสมมุติ (Role Play)
5. แก๊สถานการณ์ (Situation)
6. โปรแกรมสำเร็จรูป (Programme Instruction)
7. ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Centre)
8. ชุดการสอน (Instructional Package)
9. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction)
10. โครงการ (Project)
11. การทดลอง (Experimentation)
12. การถามตอบ (Question Answer)
13. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)
14. การแก้ปัญหา (Problem Solving)
15. สืบสวนสอบสวน (Inquiry)
16. กลุ่มสืบค้นความรู้ (Group Investigation)
17. กลุ่มสัมพันธ์ (Group Process)
18. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning)
19. ความคิดรวบยอด (Concept Attainment)
20. ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง (Self-Directed Learning)
21. อริยสัจ 4 (4 Noble Truth Method)
22. ทัศนศึกษานอกสถานศึกษา (Field Trip)
23. การเรียนรู้จากห้องสมุด (Library Study)
24. พัฒนาการระบวนการคิด (Inductive Thinking)
25. ปทัสฐานของกลุ่ม (Group Norm)
26. งานวิเคราะห์ภาคสนาม (Forec Field Analysis)
27. ศิลปสร้างสรรค์ (Creative Arts)
28. พิเคราะห์แหล่งข้อมูล (Resources Identification)
29. การนำเสนอโดยวิดีโอ (VDO Presentation)
30. การเสนอแบบให้เรียนโดยอิสระ (Freedom Learning)

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเทคนิคหลายวิธีการที่ครูผู้สอนจะต้องศึกษาค้นคว้า เพราะผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้นำเสนอ สังเกต ถามคำถาม เสริมแรง แนะนำ ให้ข้อมูลย้อนกลับ จัดบรรยากาศ จัดระบบ แนะนำ และเป็นผู้ประเมิน เพื่อให้ผู้เรียนนำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนอยู่มากมายหลายวิธีที่ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับผู้เรียนในฐานะศูนย์กลางของการเรียนการสอน ซึ่งครูสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยแยกกลุ่มเทคนิคตามแนวความคิดการจัดกิจกรรม การจัดกลุ่ม และวิธีการเรียนรู้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 25 -27) ได้ดังนี้

1. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนทางอ้อม (Indirect Instructional Techniques) ประกอบด้วยเทคนิคการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ แบบสืบค้น (Inquiry) แบบค้นพบ (Discovery) แบบแก้ปัญหา (Problem solving) แบบสร้างแผนผังความคิด (Concept mapping) แบบใช้กรณีศึกษา (Case studies) แบบตั้งคำถาม (Questioning) และแบบใช้การตัดสินใจ (Decision making)
2. เทคนิคการศึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Study) ประกอบด้วย เทคนิควิธีการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Access Center) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity Packages) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การทำรายงานการค้นคว้าอย่างอิสระ การเขียนเรียงความ การเรียนเสริม การทำโครงการ คู่สัญญา การทำนิตยสารและการมอบหมายงานเป็นรายบุคคล
3. เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี (Technology Related Instruction) ประกอบด้วยการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ประกอบการเรียน ดังนี้ การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียนและแบบฝึกหัด การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) ชุดการสอน (Instruction Package) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) และบทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text)
4. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิสัมพันธ์ (Interactive Instruction) ประกอบด้วยเทคนิคการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ การโต้วาที กลุ่ม Buzz การอภิปราย การระดมพลังสมอง การแก้ปัญหา กลุ่มตัว การประชุมแบบต่าง ๆ บทบาทสมมติ กลุ่มสืบค้น คู่คิด (Think-Pair-Share) การฝึกปฏิบัติ และการกลุ่มเอจัน1-3-6
5. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Instruction) ประกอบด้วยเทคนิคการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning) เกม (Games) กรณีตัวอย่าง (Case Study) สถานการณ์จำลอง (Simulation) ละคร (Acting or Dramatization) และบทบาทสมมติ (Role - Play)

6. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ประกอบด้วย เทคนิคการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ดังนี้ ปริศนาความคิด (Jigsaw) ร่วมมือแข่งขัน (Teams – Games – Tournaments หรือ TGI) กลุ่มสืบค้น (Group Investigating หรือ GI) กลุ่มเรียนรู้ร่วม (Learning Together หรือ LT) ร่วมกันคิด (Numbered Heads Together หรือ NHT) และกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op)

7. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ประกอบด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ดังนี้ การเรียนการสอนแบบ Storyline Method การเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem-solving) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเทคนิควิธีอยู่มากมาย ซึ่งเทคนิคดังกล่าวเน้นการให้ความสำคัญกับผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.3 การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีการวัดและประเมินผลที่ยอมรับกันว่าสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพราะเป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และยังเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจผลการเรียนของผู้เรียนได้อย่างดีด้วย

แนวการประเมินที่สำคัญ มี 3 แนวทาง คือ การประเมินตามสภาพจริง การประเมินภาคปฏิบัติ และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 39 – 78) ดังมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติของผู้เรียน การประเมินลักษณะนี้จะมีประสิทธิภาพเมื่อประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนในสภาพที่เป็นจริง วิธีการที่ใช้ประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบวัดความสามารถจริง การรายงานตนเอง และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพที่ส่งเสริมสอดคล้องกับการประเมินตามสภาพจริง การประเมินจึงมุ่งเน้นที่การประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) โดยมีแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นนวัตกรรมการประเมินที่สำคัญ

2. การประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นการทดสอบความสามารถในการทำงานของผู้เรียน ภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพจริงมากที่สุด ประเมินได้ 3 ลักษณะ คือ ประเมินกระบวนการ ประเมินผลผลิต ประเมินทั้งกระบวนการและผลผลิต

ลักษณะที่สำคัญของการประเมินภาคปฏิบัติ จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดอย่างชัดเจน มีการกำหนดวิธีทำงาน มีการกำหนดความสำเร็จของงาน มีคำสั่งควบคุมสถานการณ์ในการปฏิบัติงานมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน มีการประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติงานและกระบวนการประเมินภาคปฏิบัติ

ในการประเมิน ครูผู้สอนอาจใช้วิธีการต่อไปนี้ในการประเมิน

1. การสืบค้น (Inquiry) โดยการถามผู้เรียนตรง ๆ เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ต่อการปฏิบัติงานต่อสิ่งต่าง ๆ รวมถึงการประเมินความสำเร็จของตน โดยอาจให้ผู้เรียนรายงานผลด้วยการพูดหรือเขียนหรือตอบแบบสอบถามหรือบันทึกข้อดีข้อด้อยของตนในการทำงาน
2. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกตผู้เรียนขณะที่เรียนและในกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการตอบคำถามและการทำงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ครูควรใช้การสังเกตอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้เรียนไม่รู้ตัวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงภาพการปฏิบัติที่แท้จริงของผู้เรียน
3. การวิเคราะห์ (Analysis) โดยการวิเคราะห์การปฏิบัติของผู้เรียนแต่ละคนขณะที่ปฏิบัติงานหรือเมื่อทำงานเสร็จแล้วเพื่อค้นหาว่างานส่วนใดที่ผู้เรียนทำได้ดีและส่วนใดที่ควรปรับปรุง
4. การทดสอบ (Testing) โดยการวัดการปฏิบัติของผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อตัดสินระดับความสำเร็จในการเรียนรู้ตามผลงานหรือกระบวนการที่กำหนด แบบทดสอบอาจใช้วัดความสามารถในการเรียนรู้ ระดับทักษะที่ได้จากการปฏิบัติ การบรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนหรือเจตคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

3. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เป็นแนวทางหนึ่งของการประเมินผลตามสภาพจริงที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถสะท้อนให้เห็นผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างชัดเจน

หลักการสำคัญในการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

1. ด้านเนื้อหาวิชาจะต้องสะท้อนความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชา ทักษะความสามารถ และคุณลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ด้านการเรียนการสอน จะต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลงานของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้หรืองานและตรวจสอบปรับปรุงด้วยตนเอง รวมทั้งมีการประเมินตนเอง เน้นบรรยากาศการเรียนรู้อย่างอิสระ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ให้คำชี้แนะ กระตุ้นสร้างขวัญและกำลังใจ
3. ด้านความเสมอภาค คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านความสามารถ วิธีการเรียนและความหลากหลายทางสติปัญญา โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคคลไปสู่เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น วิธีการประเมินผลที่สอดคล้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ การประเมินตามสภาพจริง วัตถุประสงค์และผลงานของนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้สามารถประเมินผลออกมาได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนผู้เรียนมีโอกาสดูประเมินตนเองและประเมินเพื่อนด้วย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้ (นวลน้อย เจริญผล. 2540 : 50 – 51)

4.1 การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละคาบ เครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการประเมินประกอบด้วย

4.1.1 แบบสำรวจ/สังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.1.2 แบบสำรวจตนเอง

4.1.3 แบบสำรวจกลุ่ม

4.2 การประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นรายวิชา มีเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการประเมิน ดังนี้

4.2.1 แบบสำรวจการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3 การประเมินภาพรวมของโรงเรียนในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการประเมิน ดังนี้

4.3.1 แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3.2 แบบสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า แนวดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ซึ่งในขั้นนี้จะประกอบด้วย ผู้สอน เนื้อหาวิชา ขั้นตอนการ ประกอบด้วย ผู้เรียน สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และขั้นประเมินผล ทุกขั้นตอนเป็นหัวใจสำคัญ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ โดยครูจะต้องเป็นผู้เข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างทั่วถึงก่อน จะนำไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อภิญญา เหมระ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูธุรกิจมีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผลและรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูธุรกิจที่มีวุฒิทางการศึกษาและไม่มีวุฒิทางการศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูธุรกิจที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทุกด้านแตกต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูธุรกิจที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาอาชีพธุรกิจ น้อยกว่า 5 ปี มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทุกด้านแตกต่างจากครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาอาชีพธุรกิจ 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาอาชีพธุรกิจ 5 – 10 ปี มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทุกด้าน แตกต่างจากครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาอาชีพธุรกิจมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ครูธุรกิจที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทุกด้านแตกต่างจากครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการเพิ่มพูนความรู้ 1 ครั้ง และตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ส่วนครูธุรกิจที่เคยเข้ารับการเพิ่มพูนความรู้ 1 ครั้งและตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สิริวัฒน์ เทียมเสวีวงศ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขาย โดยการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กับการสอนแบบปกติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนกรุงเทพธุรกิจพาณิชย์การ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนได้รับการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขายสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขยายสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขยายสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภักดี มีแมนวิทย์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่าครูศิลปศึกษามีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางในการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีความแตกต่างกันในด้านวุฒิ และขนาดโรงเรียน พบว่า มีสภาพการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

สุเทพ หุ่นสวัสดิ์ (2520 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนแบบศูนย์การเรียนที่ใช้การวิเคราะห์ระบบกับศูนย์การเรียนที่ไม่ใช่การวิเคราะห์ระบบ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนจากศูนย์การเรียนที่ใช้การวิเคราะห์ระบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากศูนย์การเรียนที่ไม่ใช่การวิเคราะห์ระบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความชอบวิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนมากกว่าก่อนเรียนจากศูนย์การเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

สำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6 (2541 : 87 – 92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา

6 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์ มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 10 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ ด้านจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ด้านการเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อนักเรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตว่าส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียนด้วยการใช้สื่อการสอน เพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ ด้วยการชี้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ด้านการฝึกฝนกีฬามารยาท และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย ด้านการสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีการปฏิบัติกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการเตรียมการสอน ทั้งเนื้อหาและวิธีการ ร้อยละ 98.5 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่ปลุกเร้าและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ร้อยละ 82.2 ด้านการเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นราย

บุคคลและแสดงความเมตตาต่อนักเรียนร้อยละ 92.8 ด้านการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ร้อยละ 92.8 ด้านส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง ร้อยละ 94.0 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนตัว และปรับปรุงส่วนตัวของนักเรียนร้อยละ 86.9 ด้านการใช้สื่อการสอน เพื่อฝึกคิดการแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้ ร้อยละ 87.9 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริงร้อยละ 84.8 ด้านการฝึกฝนกิจกรรมรายท และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย ร้อยละ 90.5 ด้านการสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 87.1 สำหรับครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการร้อยละ 98.4 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้าใจ และเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร้อยละ 70.7 ด้านการเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อนักเรียน ร้อยละ 95.5 ด้านการจัดกิจกรรมและสถานการณ์และให้นักเรียนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ร้อยละ 89.0 ด้านส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิดฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง ร้อยละ 98.6 ด้านการใช้สื่อการสอน เพื่อฝึกคิดการแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ร้อยละ 76.4 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตจริง ร้อยละ 61.0 ด้านการฝึกฝนกิจกรรมรายท และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย ร้อยละ 95.1 ด้านการสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 91.9

3. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์ คือ นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียน

4. พฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่เคยผ่านการอบรมและไม่เคยผ่านการอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน สำหรับพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ที่เคยผ่านการอบรม และไม่เคยผ่านการอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแตกต่างกัน

สำเนา ศรีบุญแก้ว (2532 : 34 – 37) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองสอนด้วยการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ไทย 101 สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนด้วยการสอนแบบผู้สอนเป็นศูนย์กลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พนาลัย อยู่สำราญ (2535 : 101 – 110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในเขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูหญิงอายุมากมีการยอมรับนวัตกรรมในระดับจิต คือ มีความตั้งใจที่จะกระทำ

การสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูชายอายุมาก ครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีการยอมรับนวัตกรรมในระดับ พฤติกรรม คือพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูหญิงที่มี ระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงกว่า ครูในกลุ่มอื่น ๆ อีกด้วย และยังพบว่า ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบนักเรียน เป็นศูนย์กลางในการเรียนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน ในระดับจิตและ ระดับพฤติกรรมกล่าวได้ว่าครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการสอนสูงจะมีการยอมรับ นวัตกรรมทางการสอน ทั้งระดับจิตและระดับพฤติกรรมสูงด้วย

วิไลวรรณ อ่ำคำสร้ง (2537 : 68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนวิชาบัญชีห้างหุ้นส่วนของนักเรียน โดยวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับวิธีสอนแบบ บรรยาย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาบัญชีห้างหุ้นส่วน โดยวิธีการสอน แบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคงทนในการเรียนรู้ วิชาบัญชีห้างหุ้นส่วนของนักเรียน โดยการสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับวิธีการสอนแบบบรรยายครั้งที่ 1 หลังจากการทดลอง 2 สัปดาห์ และครั้งที่ 2 หลังจากทดลอง 4 สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุมาลี งามสมบัติ (2541 : 74 – 81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการเรียน การสอนของครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่าครูระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามรายวิชาต่าง ๆ ดังนี้

1. การสอนวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นการทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิด ทักษะที่สำคัญทางวิทยาศาสตร์

2. การสอนครุภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การฟัง- พูด-อ่าน-เขียน การคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผล สามารถวิจารณ์เชื่อมโยงได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม สอนโดยใช้กระบวนการ 9 ขั้น

3. การสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางทำ กิจกรรม โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การเล่นเกม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูกับ นักเรียน และนักเรียนด้วยกันเอง โดยใช้สื่อต่าง ๆ

4. การสอนของครูคณิตศาสตร์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม การสอนให้ เป็นรูปธรรมทำเรื่องให้ง่ายต่อการเรียนรู้

5. การสอนวิชาสังคมศึกษา จะเป็นการสอนโดยให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม มอบหมายงาน เน้นให้นักเรียนได้เรียนจากสถานที่จริงในท้องถิ่นของตนเอง

6. การสอนวิชาพลาณามัย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยเน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ค้นคว้า ฝึกทักษะด้วยตนเอง

7. การสอนของครูวิชาการงาน/อาชีพ จะเน้นการลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนฝึกการแก้ปัญหา ระหว่างการทำงาน โดยครูเป็นผู้แนะนำเท่านั้นให้ได้มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ฝึกวินัยในตนเอง ความขยัน อดทน ซึ่งจะเป็นคุณนิสัยที่ดีต่อไป

8. การสอนวิชาศิลปศึกษาของครู เน้นการปฏิบัติจริงมีความคิดสร้างสรรค์ มีสุนทรียทางศิลปะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สิรินันท์ สติรกุล เตชาพาหพงษ์ และจรรยาตรี มาติลกโกวิท (สิรินันท์ สติรกุล เตชาพาหพงษ์. 2540 : 71 – 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยด้านการเรียนการสอนธุรกิจศึกษา พบว่า ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า วิธีการสอนที่ใช้มากที่สุดคือการบรรยาย รองลงมาคือ ทักษะปฏิบัติ ส่วนวิธีการสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ โปรแกรมช่วยสอน และรองลงมาคือทัศนศึกษา ในการวัดและประเมินผล ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าส่วนใหญ่จะประเมินผลหลังเรียน โดยการสังเกตความสนใจมากที่สุด รองลงมาคือ สอบย่อยทางทฤษฎี โดยสัดส่วนการให้คะแนนจะแตกต่างกันไปตามลักษณะวิชาว่าเป็นเนื้อหาทฤษฎีหรือการปฏิบัติ รูปแบบการสอบปลายภาคใช้แบบเลือกตอบมากกว่าแบบอื่น ๆ

ยุทธพงษ์ ไกรวรรณ (2536 : 194 – 195) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาโครงการเฉพาะงานช่างในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ผลการวิจัยพบว่า

1. หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอนวิชาโครงการ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัดและบริหารโรงฝึกงาน และ .01 ด้านการวางแผนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบทบาทของครูในการสอนวิชาโครงการ

2. หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอนวิชาโครงการ และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการวางแผนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดและบริหารโรงเรียน และด้านบทบาทของครูในการสอนวิชาโครงการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่าหัวหน้าหมวดวิชา กับนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการวางแผนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านบทบาทของครูในการสอนวิชาโครงการ และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัดและบริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา กับครูผู้สอนวิชาโครงการ มีความคิดเห็นทุกด้านไม่แตกต่าง

ครูผู้สอนวิชาโครงการกับนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการวางแผนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านบทบาทครูในการสอนวิชาโครงการ

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่าหัวหน้าหมวดวิชา กับนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการวางแผนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ส่วนหัวหน้าหมวดวิชา กับครูผู้สอนวิชาโครงการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการวางแผนการสอน สำหรับครูผู้สอนวิชาโครงการกับนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับผลงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้มีผู้วิจัยได้พอจะเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ซีซาง และ เฟียงซู (1998 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเข้าใจในการเรียนรู้ภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของชาวจีน ในเขตเมืองบอสตัน ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนภาษาที่เป็นชาวจีนนั้นมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความยากที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทั้ง 4 นั้น พบว่า ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่ยากที่สุดสำหรับชาวจีน รองลงมาคือการฟัง การเขียน ส่วนทักษะที่มีความยากน้อยที่สุดสำหรับชาวจีนก็คือทักษะการอ่าน

ดูโก และอีซเมล อคู เมซา (1995 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพของการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพของการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนคือสิ่งแวดล้อมและการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยทางตรงที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างในการเรียนรู้วัฒนธรรม

จากงานวิจัยของนักวิชาการดังกล่าว พอสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นรูปแบบการสอนที่สำคัญอีกรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับผู้เรียนและสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด การดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงเป็นสิ่งสำคัญที่อาจารย์จำเป็นต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติการสอน ปีการศึกษา 2545 ในวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 105 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 26 คน รวม 131 คน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ประกอบด้วยข้าราชการครู จำนวน 40 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 9 คน รวม 49 คน รวมบุคลากรปฏิบัติการสอนทั้งสิ้น 180 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย สถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ปีการศึกษา 2545 แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน

3. ด้านเนื้อหาวิชา
4. ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ด้านการประเมินผล

ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 แบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในแต่ละข้อมีตัวเลือกถูกต้อง และไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดการให้คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูก ผู้วิจัยให้ 1 คะแนน
2. ผู้ตอบแบบสอบถามตอบผิด ผู้วิจัยให้ 0 คะแนน

2.2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ในแต่ละข้อมีตัวเลือก 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง	ปฏิบัติมาก
3 หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ปีการศึกษา 2545 โดยดำเนินการลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัยทั้ง 5 ด้าน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขในขั้นที่ 3 เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ รวมทั้งพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ถ้า IOC มีค่าตั้งแต่ .5 ขึ้นไป แบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจ มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า .5 ดังนั้นคงเหลือข้อคำถาม จำนวน 13 ข้อ และแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีข้อคำถามจำนวน 51 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อคำถาม

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับอาจารย์ที่วิทยาลัยพัฒนการชนบุรี จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัต (Cronbach Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปถึงอธิบดีกรมอาชีวศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

2. นำหนังสืออนุญาตจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซตุน ได้ประสานงานกับหัวหน้างานวิจัยและพัฒนา และหัวหน้าคณะวิชาดำเนินการเก็บข้อมูล ในวันที่ 18 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2545 จำนวน 105 ฉบับ และวันที่ 16 ตุลาคม 2545 จำนวน 26 ฉบับ เก็บเพิ่มเติมสำหรับอาจารย์อาจารย์ที่มีได้ส่งแบบสอบถามคืนในช่วงเวลาข้างต้น และในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ได้ประสานงานกับหัวหน้างานวิจัยและพัฒนา และหัวหน้างานอาจารย์ที่ปรึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล ในวันที่ 18 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2545 จำนวน 49 ฉบับ รวมรับกลับคืนมาทั้งหมด 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวิธีการทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for the Social Sciences for Window)
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเชดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

4. เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเชดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม ใช้ t-test
5. เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเชดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ANOVA (One-way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีของนิวแมนคูล (Newman-Keuls Method)
6. สรุปอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเชดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์คำตอบในรูปของความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์วิริยะ. 2541 : 36)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2536 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 171)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 N แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวนรายข้อ
 s^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.2 ค่าความเที่ยงตรง โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ใช้สูตรของโรวินेलลี และแฮมเบิลตัน (Rowinelli and Hambleton) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง -1 ถึง 1
 $\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยใช้ t-test ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 165)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
 $\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่ม กรณีไม่มีค่าความแปรปรวนแบบทางเดียวที่มีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธีการของนิวแมนคูล (Newman-kuels Method) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 251)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัย
พัฒนชกการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละอ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
และการแปลผลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	=	จำนวนอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	=	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
F	=	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
df	=	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพัฒนชกการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละอ ผู้วิจัยได้แปลความหมายของ
ค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และรวมทุกด้าน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิกการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 114 คน จากกลุ่มประชากร 180 คน คิดเป็น 63.33

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิจัยรวม 180 ชุด และได้รับกลับคืนทั้งสิ้น 180 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นแบบสอบถามของวิทยาลัยพณิชยการเซดุน จำนวน 131 ชุด และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำนวน 49 ชุด ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 180 ชุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิกการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิ การศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน		
วิทยาลัยพณิชยการเซตุน	131	72.80
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ	49	27.20
รวม	180	100
2. วุฒิการศึกษา		
มีวุฒิศุ	119	66.10
ไม่มีวุฒิศุ	61	33.90
รวม	180	100
3. การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
เคยเข้าร่วม	159	88.30
ไม่เคยเข้าร่วม	21	11.70
รวม	180	100
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	3.33
ปริญญาตรี	136	75.57
สูงกว่าปริญญาตรี	38	21.10
รวม	180	100
5. ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 10 ปี	43	23.90
10 – 20 ปี	84	46.70
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	53	29.40
รวม	180	100

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
ความรู้ความเข้าใจน้อย	40	22.20
ความรู้ความเข้าใจมาก	140	77.80
รวม	180	100

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน (72.80%) และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ (27.20%) รวมทั้งสิ้น 180 คน ส่วนใหญ่เป็น อาจารย์วุฒิการศึกษาที่มีวุฒิศู (66.10%) ได้เคยเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (88.30%) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (75.60%) ประสบการณ์ ในการสอน 10 – 20 ปี (46.70%) และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญมาก (77.80%)

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อคำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการชี้แนะให้แก่ผู้เรียน เน้นแต่ในหนังสือหรือเอกสารที่ใช้การเรียนเท่านั้นเพียงพอแล้ว		
ถูกต้อง	18	10.00
ไม่ถูกต้อง	162	90.00
รวม	180	100
2. ครูต้องใช้แรงจูงใจ การเสริมแรง หรือการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้		
ถูกต้อง	168	93.30
ไม่ถูกต้อง	12	6.70
รวม	180	100
3. ครูจะต้องเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล พร้อมแสดงความเมตตาแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง		
ถูกต้อง	170	94.40
ไม่ถูกต้อง	10	5.60
รวม	180	100
4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่เกิดจากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ		
ถูกต้อง	170	94.40
ไม่ถูกต้อง	10	5.60
รวม	180	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ผู้เรียนจะต้องฝึกฝน ค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูล และ สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยความรู้จากครูผู้สอน แต่เพียงอย่างเดียว		
ถูกต้อง	33	18.30
ไม่ถูกต้อง	147	81.70
รวม	180	100
6. ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างหลากหลาย และสร้างจินตนาการตลอดจน ได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล		
ถูกต้อง	166	92.20
ไม่ถูกต้อง	14	7.80
รวม	180	100
7. เนื้อหาวิชาส่งเสริมการฝึกคิด การฝึกปฏิบัติมากกว่าการท่องจำ เนื้อหา เพื่อทำการทดสอบ		
ถูกต้อง	162	90.00
ไม่ถูกต้อง	18	10.00
รวม	180	100
8. เนื้อหาวิชาควรจัดให้เรียนเฉพาะในหนังสือที่กำหนดไว้ ไม่จำเป็นต้อง ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม		
ถูกต้อง	12	6.70
ไม่ถูกต้อง	168	93.30
รวม	180	100
9. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคที่หลากหลาย		
ถูกต้อง	18	10.00
ไม่ถูกต้อง	162	90.00
รวม	180	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10. ใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ที่หลากหลายและ ต้องเหมาะสมกับกิจกรรม		
ถูกต้อง	170	94.40
ไม่ถูกต้อง	10	5.60
รวม	180	100
11. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและ กระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่		
ถูกต้อง	174	96.70
ไม่ถูกต้อง	6	3.30
รวม	180	100
12. สามารถใช้แฟ้มสะสมงาน วัดและประเมินผลผู้เรียนได้		
ถูกต้อง	163	90.60
ไม่ถูกต้อง	17	9.40
รวม	180	100
13. การประเมินตามสภาพจริง สามารถใช้วัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนได้		
ถูกต้อง	170	94.40
ไม่ถูกต้อง	10	5.60
รวม	180	100

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ถูกต้องมากที่สุด ข้อ 11 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ (96.70%) และตอบถูกต้องน้อยที่สุด ข้อ 5 ผู้เรียนจะต้องฝึกฝน ค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยความรู้จากครูผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียวก็เพียงพอ (18.30%)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ดังตาราง 3 – 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยรวมและ
รายด้าน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านครูผู้สอน	3.88	0.52	มาก
ด้านผู้เรียน	3.73	0.55	มาก
ด้านเนื้อหาวิชา	3.76	0.56	มาก
ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.59	0.64	มาก
ด้านการประเมินผล	3.62	0.61	มาก
รวม	3.72	0.50	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา
ด้านผู้เรียน ด้านการประเมินผล ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และรวมทุกด้านอยู่ใน
ระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอน
โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านครูผู้สอน			
1. สํารวจและเตรียมแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าตามความถนัดของตนเอง.....	3.84	0.79	มาก
2. สํารวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้วกับการศึกษา เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้.....	4.14	0.65	มาก
3. ท่านได้จัดทำแผนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการ เรียนรู้ของผู้เรียน.....	3.80	0.85	มาก
4. ท่านได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิด สร้างสรรค์และสร้างความรู้ของตนเอง.....	3.96	0.70	มาก
5. ท่านได้วางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน.....	3.92	0.68	มาก
6. ท่านได้กำหนดเป้าหมาย เพื่อผู้เรียนได้ศึกษาตาม ความถนัด ความสนใจ ด้วยตนเอง เต็มศักยภาพ.....	3.73	0.75	มาก
7. ท่านได้วางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ อย่างเป็นระบบ.....	3.76	0.71	มาก
8. เตรียมการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน กระบวนการเรียนรู้.....	3.83	0.70	มาก
9. มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน.....	3.95	0.90	มาก
10. ท่านได้ใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคน อย่างเหมาะสม.....	3.82	0.73	มาก
11. ฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการค้นคว้าไป ประยุกต์ใช้.....	3.94	0.71	มาก
รวม	3.88	0.52	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ สำรวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.14$) ได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และสร้างความรู้ของตนเอง ($\bar{X} = 3.96$) มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับน้อย คือ ท่านได้กำหนดเป้าหมาย เพื่อผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัด ความสนใจด้วยตนเองเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 3.73$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านผู้เรียน
โดยรวมและรายชื่อ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านผู้เรียน			
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การเรียนรู้.....	3.06	0.93	ปานกลาง
13. ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและ วางแผนการเรียนรู้.....	3.58	0.86	มาก
14. ฝึกให้ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งแบบคนเดียว และแบบเป็นกลุ่ม.....	4.01	0.72	มาก
15. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและสรุปเป็นสาระสำคัญด้วย ตนเอง.....	3.79	0.79	มาก
16. ฝึกให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบได้ด้วยตนเองจนก่อ ให้เกิดการเรียนรู้.....	3.68	0.82	มาก
17. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกความสามารถ ความถนัด และความสนใจ.....	3.91	0.73	มาก
18. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย ทำให้ กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา.....	3.77	0.93	มาก
19. ให้ทักษะการเรียนรู้ การปฏิบัติงานที่ดีกับผู้เรียน.....	3.97	0.62	มาก
20. ฝึกให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ไปใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้ เกิดปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้.....	3.86	0.65	มาก
รวม	3.73	0.55	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.73$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ฝึกให้ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งแบบคนเดียวและแบบเป็นกลุ่ม
($\bar{X} = 4.01$) ให้ทักษะการเรียนรู้ การปฏิบัติงานที่ดีกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.97$) เปิดโอกาสให้ผู้เรียน
ได้แสดงออกความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้
($\bar{X} = 3.06$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านผู้เนื้อหาวิชา
โดยรวมและรายข้อ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหาวิชา			
21. ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น.....	4.21	0.71	มาก
22. จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ และเกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง.....	3.73	0.74	มาก
23. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนจากของจริง สถานที่จริง และประสบการณ์จริง.....	3.47	1.01	ปานกลาง
24. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดความคิด วิเคราะห์ กระบวนการต่าง ๆ ก่อให้เกิดผลงาน.....	3.76	0.70	มาก
25. เน้นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง เข้าใจ และมีความหมายต่อการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียน.....	3.79	0.69	มาก
26. ให้ผู้เรียนได้ฝึกสังเกต คิดอย่างรอบคอบและสรุปเป็นองค์ความรู้.....	3.73	0.69	มาก
27. จัดการด้านเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้.....	3.59	0.80	มาก
28. จัดเนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	3.82	0.73	มาก
29. ได้บูรณาการเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม.....	3.70	0.91	มาก
30. จัดเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน.....	3.88	0.73	มาก
รวม	3.76	0.56	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุนพ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.21$) จัดเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.88$) จัดเนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.82$) ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดให้ผู้เรียนได้เรียนจากของจริง สถานที่จริง และประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 3.47$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านสื่อและ
และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน			
31. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน กับครู กับบุคคลอื่น และกับสิ่งแวดล้อม หรือสื่อ การเรียนรู้อื่น ๆ	3.61	0.81	มาก
32. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อต่าง ๆ ผสมผสานระหว่าง การเรียนรู้และสาระความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน.....	3.59	0.80	มาก
33. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุก ขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้.....	3.79	0.79	มาก
34. ใช้สื่อการเรียนการสอนในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้.....	3.63	0.81	มาก
35. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่า การฟังครูอธิบายฝ่ายเดียว.....	3.90	0.82	มาก
36. ใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง.....	3.65	0.92	มาก
37. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ค้นพบ ศักยภาพของตนเอง.....	3.57	0.81	มาก
38. ใช้สื่อ อุปกรณ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนจนเกิด ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	3.57	0.81	มาก
39. ได้จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้ประสบการณ์เพิ่มเติม.....	3.09	1.06	ปานกลาง
40. ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต.....	3.50	0.84	มาก
41. ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ ของผู้เรียน.....	3.63	0.78	มาก
รวม	3.59	0.64	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่าการฟังครูอธิบายฝ่ายเดียว ($\bar{X} = 3.90$) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.79$) ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.63$) ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ ได้จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้ประสบการณ์เพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.09$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ
ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการประเมินผล			
42. ให้ผู้เรียนได้ร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อนและหลัง การเรียนรู้.....	3.20	0.83	ปานกลาง
43. ใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยหลาย วิธี นอกจากการทดสอบ.....	3.72	0.83	มาก
44. ใช้วิธีสังเกตประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง.....	3.85	0.76	มาก
45. ในระหว่างการเรียนรู้มีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นอย่างเหมาะสม.....	3.71	0.75	มาก
46. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินผลตนเองและยอมรับผลการ ประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา การเรียนรู้.....	3.48	0.87	ปานกลาง
47. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง.....	3.79	0.78	มาก
48. เน้นประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ที่เกิดจากการเรียนรู้.....	3.61	0.81	มาก
49. การประเมินผลงานเกิดจากการบูรณาการการเรียนรู้.....	3.58	0.81	มาก
50. ท่านมีการประเมินจากแฟ้มสะสมงานและการปฏิบัติจริง ของผู้เรียน.....	3.49	0.94	ปานกลาง
51. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน ก่อให้เกิด คุณภาพของผลงาน.....	3.81	0.76	มาก
รวม	3.62	0.61	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ ใช้วิธีสังเกตประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.85$) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดคุณภาพของผลงาน ($\bar{X} = 3.81$) เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.79$) ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.49$) ฝึกให้ผู้เรียนประเมินผลตนเองและยอมรับผลการประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.48$) ให้ผู้เรียนได้ร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.20$)

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังแสดงไว้ในตาราง 9 – 16

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	สถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน				t
	วิทยาลัยพัฒนการ เซดุน		วิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านครูผู้สอน	3.85	0.52	3.94	0.54	0.98
2. ด้านผู้เรียน	3.70	0.55	3.82	0.54	1.38
3. ด้านเนื้อหาวิชา	3.72	0.58	3.88	0.52	1.67
4. ด้านสื่อและกิจกรรม การเรียนการสอน	3.51	0.64	3.80	0.60	2.79**
5. ด้านการประเมินผล	3.55	0.62	3.79	0.54	2.32*
รวม	3.67	0.50	3.85	0.49	2.16*

จากตาราง 9 แสดงว่า อาจารย์ที่สถานศึกษาปฏิบัติงานวิทยาลัยพัฒนการเซดุน และสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามวุฒิการศึกษา
โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	วุฒิการศึกษา				t
	มีวุฒิศึก		ไม่มีวุฒิศึก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านครูผู้สอน	3.92	0.53	3.79	0.51	1.55
2. ด้านผู้เรียน	3.80	0.51	3.60	0.60	2.35*
3. ด้านเนื้อหาวิชา	3.81	0.55	3.68	0.58	1.43
4. ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.62	0.65	3.53	0.63	0.87
5. ด้านการประเมินผล	3.67	0.62	3.51	0.57	1.65
รวม	3.76	0.50	3.62	0.50	1.78

จากตาราง 10 แสดงว่า อาจารย์ที่มีวุฒิศึก และไม่มีวุฒิศึกมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่วุฒิการศึกษา มีวุฒิศึกมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าอาจารย์ที่วุฒิการศึกษาไม่มีวุฒิศึก นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามการเข้าร่วมอบรม
ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				t
	เคยเข้าร่วม		ไม่เคยเข้าร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านครูผู้สอน	3.93	0.51	3.50	0.50	3.61**
2. ด้านผู้เรียน	3.79	0.54	3.33	0.49	3.67**
3. ด้านเนื้อหาวิชา	3.82	0.54	3.35	0.56	3.64**
4. ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.63	0.64	3.26	0.57	2.47*
5. ด้านการประเมินผล	3.66	0.60	3.27	0.54	2.82**
รวม	3.76	0.49	3.34	0.43	3.72**

จากตาราง 11 แสดงว่า อาจารย์ที่เคยเข้าร่วมอบรม และไม่เคยเข้าร่วมอบรมความรู้
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพิจารณารายด้าน พบว่าด้านสื่อและกิจกรรมการเรียน
การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา
และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจ
ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				t
	ความรู้ความเข้าใจ น้อย		ความรู้ความเข้าใจ มาก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านครูผู้สอน	3.68	0.47	3.93	0.53	2.75**
2. ด้านผู้เรียน	3.53	0.43	3.79	0.57	2.60**
3. ด้านเนื้อหาวิชา	3.57	0.49	3.82	0.57	2.47*
4. ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.42	0.57	3.63	0.65	1.84
5. ด้านการประเมินผล	3.51	0.50	3.46	0.63	1.32
รวม	3.54	0.40	3.76	0.52	2.49*

จากตาราง 12 แสดงว่า อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจมาก และอาจารย์ที่มีความรู้ความ
เข้าใจน้อยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 และด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามระดับ การศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับการศึกษา							
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านครูผู้สอน	3.56	0.47	3.86	0.53	3.98	0.48	3.88	0.52
2. ด้านผู้เรียน	3.61	0.30	3.71	0.58	3.83	0.43	3.73	0.55
3. ด้านเนื้อหาวิชา	3.71	0.48	3.74	0.59	3.87	0.46	3.76	0.56
4. ด้านสื่อและกิจกรรม การเรียนการสอน	3.60	0.42	3.53	0.66	3.79	0.59	3.59	0.64
5. ด้านการประเมินผล	3.53	0.27	3.58	0.63	3.77	0.53	3.62	0.61
รวม	3.60	0.32	3.68	0.52	3.85	0.44	3.72	0.50

จากตาราง 13 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับน้อย ได้แก่ ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.62$)

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามระดับการศึกษา
โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	0.52	1.89
	ภายในกลุ่ม	177	48.83	0.27	
	รวม	179	49.87		
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.26	0.87
	ภายในกลุ่ม	177	54.37	0.30	
	รวม	179	54.91		
3. ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.26	0.82
	ภายในกลุ่ม	177	57.45	0.32	
	รวม	179	57.98		
4. ด้านสื่อและกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.03	1.01	2.47
	ภายในกลุ่ม	177	72.94	0.41	
	รวม	179	74.98		
5. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	0.57	1.55
	ภายในกลุ่ม	177	65.60	0.37	
	รวม	179	66.75		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.89	0.44	1.75
	ภายในกลุ่ม	177	44.89	0.25	
	รวม	179	45.78		

จากตาราง 14 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา
เอี่ยมละออที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย
รวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ประสบการณ์ในการสอน							
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 20 ปี		ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านครูผู้สอน	3.88	0.53	3.93	0.51	3.78	0.54	3.88	0.52
2. ด้านผู้เรียน	3.73	0.63	3.72	0.54	3.75	0.49	3.73	0.55
3. ด้านเนื้อหาวิชา	3.71	0.64	3.78	0.56	3.78	0.52	3.76	0.56
4. ด้านสื่อและกิจกรรม การเรียนการสอน	3.56	0.65	3.64	0.63	3.53	0.66	3.59	0.64
5. ด้านการประเมินผล	3.53	0.57	3.70	0.57	3.56	0.68	3.62	0.61
รวม	3.68	0.53	3.75	0.48	3.68	0.51	3.72	0.50

จากตาราง 15 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ ในการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากที่สุด แต่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสื่อ และกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.59$)

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.70	0.35	1.26
	ภายในกลุ่ม	177	49.16	0.27	
	รวม	179	49.87		
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	0.03
	ภายในกลุ่ม	177	54.88	0.31	
	รวม	179	54.91		
3. ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.25
	ภายในกลุ่ม	177	57.82	0.32	
	รวม	179	57.98		
4. ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.39	0.19	0.46
	ภายในกลุ่ม	177	74.58	0.42	
	รวม	179	74.98		
5. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.09	0.54	1.47
	ภายในกลุ่ม	177	65.66	0.37	
	รวม	179	66.75		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.11	0.45
	ภายในกลุ่ม	177	45.55	0.25	
	รวม	179	45.78		

จากตาราง 16 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ
อาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

ตาราง 17 อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัย
พัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ รายด้าน

อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความถี่
ด้านครูผู้สอน	
1. ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบนอกเหนือจากการเรียนการสอนที่มากเกินไป ทำให้มีเวลาเตรียมการสอนน้อย.....	24
2. ครูมีคาบสอนมากเกินไป.....	20
3. การควบคุม ดูแล ให้ผู้เรียนได้ร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้.....	10
4. โอกาส และเวลาในการจัดทำแผนการสอนเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่น้อยเกินไป.....	5
5. การขาดประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา และการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้.....	5
6. ความชำนาญการเฉพาะด้าน ความสามารถไม่เพียงพอในการพัฒนาตนเอง.....	3
7. อัตราส่วนระหว่างครูกับผู้เรียนที่ไม่สัมพันธ์กัน.....	3
8. การใช้เทคนิคการถ่ายทอดความรู้แบบเดิม ๆ.....	3
9. ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ชัดเจน.....	3
10. การหาแหล่งความรู้เพื่อการค้นคว้าและการยึดหลักสูตรแกนกลาง.....	2
ด้านผู้เรียน	
1. ความไม่สนใจ ความไม่ตั้งใจ การร่วมมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็น.....	37
2. จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมากเกินไป.....	25
3. ความกระตือรือร้นของผู้เรียน.....	22
4. พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนที่ใช้ในการเรียนรู้.....	16
5. ความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน.....	12
6. ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบในงาน.....	13
7. ผู้เรียนไม่มีความคิดสร้างสรรค์และขาดการตัดสินใจด้วยตนเอง.....	10

ตาราง 17 (ต่อ)

อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความถี่
ด้านผู้เรียน (ต่อ)	
8. ผู้เรียนขาดความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเนื้อหา.....	5
9. ผู้เรียนไม่สามารถเลือกเรียนเนื้อหาได้ตามความต้องการของตนเอง.....	1
ด้านเนื้อหาวิชา	
1. เนื้อหาที่มากและยากเกินไป.....	22
2. เนื้อหาวิชาที่ไม่สัมพันธ์กับเวลาเรียน ขาดการต่อเนื่อง และความทันสมัยของเนื้อหา.....	10
3. ลักษณะของวิชาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง.....	10
4. เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับสภาพการนำไปใช้ในชีวิตประจำ.....	10
5. เนื้อหาวิชาไม่ก่อให้เกิดการคิดสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่มได้กว้างพอ.....	7
6. เนื้อหาวิชาไม่สามารถสนองความแตกต่างของผู้เรียนได้.....	1
ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	
1. สื่ออุปกรณ์ที่มีไม่เพียงพอ และขาดประสิทธิภาพที่จะใช้ในการเรียนการสอน.....	43
2. บรรยากาศสภาพแวดล้อม ห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้.....	38
3. ขาดงบประมาณสนับสนุน และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการผลิตสื่อการเรียนการสอน.....	20
4. สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติและไม่เหมาะสม.....	8
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนทุกครั้งเป็นไปได้อย่างและอาจไม่ทันเวลา.....	5
6. ความล้าสมัยของสื่อในการจัดการเรียนการสอน.....	5

ตาราง 17 (ต่อ)

อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความถี่
ด้านการประเมินผล	
1. ความไม่คงที่ของเกณฑ์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน.....	18
2. การทดสอบเน้นที่เนื้อหาวิชามากกว่าการปฏิบัติงานจริง.....	15
3. ระบบการประเมินผลที่ไม่ชัดเจน.....	10
4. นักเรียนขาดความสามารถในการประเมินตนเอง.....	3
5. การประเมินผลจากการปฏิบัติจริงเป็นไปได้ยาก.....	3

จากตาราง 17 แสดงว่าอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยมีอุปสรรคมากที่สุดในด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านผู้เรียน และอุปสรรคน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านครูผู้สอน ข้อที่มีอุปสรรคมากที่สุด ได้แก่ ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบนอกเหนือจากการเรียนการสอนที่มากเกินไป ทำให้มีเวลาเตรียมการสอนน้อย รองลงมา ได้แก่ ครูมีคาบสอนมากเกินไป การควบคุมดูแลนักเรียน โอกาส เวลาในการจัดทำแผนการสอน เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่น้อยเกินไป การขาดประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา และการหาแหล่งความรู้ในการค้นคว้า

ด้านผู้เรียน ข้อที่มีอุปสรรคมากที่สุด ได้แก่ ความไม่สนใจ ความไม่ตั้งใจ การร่วมมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็น รองลงมา ได้แก่ จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมากเกินไป ความกระตือรือร้น พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนที่ใช้ในการเรียนรู้ ความพร้อมในการเรียนรู้ และผู้เรียนไม่สามารถเลือกเรียนเนื้อหาได้ตามความต้องการของตนเอง

ด้านเนื้อหาวิชา ข้อที่มีอุปสรรคมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาที่มากและยากเกินไป รองลงมา ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชากับเวลา ความต่อเนื่อง ความทันสมัยของเนื้อหา ลักษณะของวิชาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับสภาพการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเนื้อหาวิชาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่มีอุปสรรคมากที่สุด ได้แก่ สื่ออุปกรณ์ที่มีไม่เพียงพอ และขาดประสิทธิภาพที่จะใช้ในการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ บรรยากาศสภาพแวดล้อม ห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ งบประมาณสนับสนุน ขาดหน่วยงานในการผลิตสื่อ และความล้าสมัยของสื่อ ตามลำดับ

ด้านการประเมินผล ข้อที่มีอุปสรรคมากที่สุด ได้แก่ ความไม่คงที่ของเกณฑ์การประเมินผล การจัดการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ การทดสอบเน้นที่เนื้อหาวิชามากกว่าการปฏิบัติจริง และระบบการประเมินผลที่ไม่ชัดเจน นักเรียนขาดความสามารถในการประเมินตนเอง และการประเมินผลจากการปฏิบัติจริงเป็นไปได้ยาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ต้องการทราบว่าอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านดังต่อไปนี้ คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล โดยการเปรียบเทียบจากสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เพื่อศึกษาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และทำให้ผู้เรียนมีคุณธรรม ความรู้ ความสุขในการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ปีการศึกษา 2545 ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติการสอน ปีการศึกษา 2545 ในวิทยาลัยพณิชยการเซตุน ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 105 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 26 คน รวม 131 คน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 40 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 9 คน รวม 49 คน รวมบุคลากรปฏิบัติการสอนทั้งสิ้น 180 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน

สมมติฐานของการวิจัย

1. อาจารย์ที่มีสถานศึกษาปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. อาจารย์ที่มีการเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. อาจารย์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. อาจารย์ที่ประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
6. อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 180 ฉบับ ซึ่งได้รับคืนมา 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถาม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 สอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน รวม 13 ข้อ

2.2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน รวม 51 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for the Social Sciences for Window) โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการให้คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

ค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจมาก (12 - 13 คะแนน) หมายถึง อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจน้อย (1 - 11 คะแนน) หมายถึง อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับน้อย

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) และระหว่างตัวแปรอิสระ 3 กลุ่ม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน (One way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีของนิวแมนคูล (Newman-Keuls Method)

4. สรุปอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์คำตอบในรูปของความถี่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

1. อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านครูผู้สอน พบว่าอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก คือ สํารวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้

เกิดความคิดสร้างสรรค์ และสร้างความรู้ของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียน การสอน ฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ ได้วางแผนจัดกระบวนการ เรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน สำรวจและเตรียมแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความถนัดของตนเอง เตรียมการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานกระบวนการเรียนรู้ ใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนอย่างเหมาะสม จัดทำแผนการสอนโดยคำนึงถึง ความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามลำดับ

1.2 ด้านผู้เรียน พบว่าอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก คือ ฝึกให้ผู้เรียน ทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งแบบคนเดียวและแบบเป็นกลุ่ม ให้ทักษะการเรียนรู้ การปฏิบัติงานที่ดีกับ ผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ฝึกให้ผู้เรียน ประยุกต์ความรู้ไปใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้ ให้ผู้เรียนได้ฝึก ปฏิบัติและสรุปเป็นสาระสำคัญด้วยตนเองมากกว่าการฟังครูอธิบาย บอกจุด เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เคลื่อนไหวร่างกายทำให้กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ฝึกให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบได้ด้วย ตนเองจนก่อให้เกิดการเรียนรู้ ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและวางแผนการเรียนรู้ ตามลำดับ

ข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วน ร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้

1.3 ด้านเนื้อหาวิชา พบว่าอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก คือ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จัดเนื้อหา วิชาที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน จัดเนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ เน้นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง เข้าใจ และมีความหมายต่อการนำไปใช้ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียน จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดความคิด วิเคราะห์กระบวนการ ต่าง ๆ ก่อให้เกิดผลงาน จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนมีความ รอบรู้และเกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้ฝึกสังเกต คิดอย่างรอบคอบ และสรุปเป็นองค์ความรู้ ได้บูรณาการเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม จัดการ ด้านเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ ตามลำดับ

ข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง คือ จัดให้ผู้เรียนได้เรียนจากของจริง สถานที่จริง และประสบการณ์จริง

1.4 ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก คือ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่าการฟังครูอธิบายฝ่ายเดียว จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ ใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ใช้สื่อการเรียนการสอนในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน กับครู กับบุคคลอื่น และกับสิ่งแวดล้อม หรือสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อต่าง ๆ ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้และสาระความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง ใช้สื่อ อุปกรณ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนจนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ

ข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับการดำรงชีวิตได้จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้ประสบการณ์เพิ่มเติม

1.5 ด้านการประเมินผล พบว่าอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก คือ ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดคุณภาพของผลงาน เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง ใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยหลายวิธี นอกจากการทดสอบ ในระหว่างการเรียนรู้มีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม เน้นประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เกิดจากการเรียนรู้ การประเมินผลงานเกิดจากการบูรณาการการเรียนรู้ ตามลำดับ

ข้อที่อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการประเมินจากแฟ้มสะสม

งานและการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเองและยอมรับผลการประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อนและหลัง การเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัย พณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล รายด้านและรวมทุกด้าน จำแนก ตามสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรากฏผลดังนี้

2.1 อาจารย์ที่มีสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานวิทยาลัยพณิชยการเซดุน และสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อและกิจกรรม การเรียนการสอนและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านเนื้อหาวิชาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ นั่นคือ อาจารย์ที่มีสถานศึกษาปฏิบัติงานอยู่ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าอาจารย์ที่มีสถานศึกษาปฏิบัติงานอยู่ที่วิทยาลัย พณิชยการเซดุน 2 ด้าน คือ ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล และ เมื่อพิจารณารวมทุกด้านพบว่าอาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าอาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่วิทยาลัยพณิชยการ เซดุน

2.2 อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีวุฒิ การศึกษา ที่มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการ ประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีวุฒิมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่า อาจารย์ที่ไม่มีวุฒิมัธยมศึกษา 1 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน และเมื่อพิจารณารวมทุกด้านพบว่าอาจารย์วิทยาลัย พณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีวุฒิมัธยมศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าอาจารย์ที่ไม่มีวุฒิมัธยมศึกษา

2.3 อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่เคย เข้าร่วมอบรม และไม่เคยเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารวมทุกด้านพบว่าอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่เคยเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยเข้าร่วมอบรมความรู้

2.4 อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่ำกว่า 10 ปี 10 – 20 ปี และตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย และความรู้ความเข้าใจมากเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจมากเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าอาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย 1 ด้าน คือ ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และเมื่อพิจารณารวมทุกด้านพบว่า อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจมากมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าอาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย

จากคำถามปลายเปิดมีผู้เสนออุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้

1. อุปสรรคด้านครูผู้สอน ข้อที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่มากเกินไป ทำให้มีเวลาเตรียมการสอนน้อย ครูมีคาบสอนมากเกินไป การควบคุม ดูแลให้ผู้เรียนได้ร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. อุปสรรคด้านผู้เรียน ข้อที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด ความไม่สนใจ ความไม่ตั้งใจ การร่วมมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็น จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมากเกินไป ความกระตือรือร้นของผู้เรียนมีน้อย

3. อุปสรรคด้านเนื้อหาวิชา ข้อที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด เนื้อหาที่มากและยากเกินไป เนื้อหาวิชาที่ไม่สัมพันธ์กับเวลาเรียน ขาดการต่อเนื่อง และความทันสมัยของเนื้อหา เนื้อหาวิชาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

4. อุปสรรคด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด สื่ออุปกรณ์ที่มีไม่เพียงพอ และขาดประสิทธิภาพที่จะใช้ในการเรียนการสอน บรรยากาศสภาพแวดล้อม ห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ขาดงบประมาณสนับสนุนและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการผลิตสื่อการเรียนการสอน

5. อุปสรรคด้านการประเมินผล ข้อที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด ความไม่คงที่ของเกณฑ์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน การทดสอบเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าการปฏิบัติงานจริง ระบบการประเมินผลที่ไม่ชัดเจน

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพัฒนศึกษาเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านครูผู้สอน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมีการนำเอาแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : 22 – 31) ซึ่งสอดคล้องกับ เกษม สืบสิน (2543 : 9) ที่กล่าวว่า บุคคลที่จะทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนการสอนมากที่สุดคือครูผู้สอน สวินัย จงเจริญ (2545 : 79) กล่าวว่าผู้สอนจะต้องมีการเตรียมการสอนมาล่วงหน้า มีความรับผิดชอบในการสอน และดั่งที่ สุวัฒน์ วรานุสาสน์ (2536 : 78) กล่าวว่า เทคนิคและวิธีสอนของครูที่พึงจัดให้นักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ความมุ่งหมายของการศึกษากลายเป็นความจริง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าข้อที่ปฏิบัติมาก คือ สสำรวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา เหมระ (2544 : 50) ที่พบว่าการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ เตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษาหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชา จัดทำแผนการสอนที่มีองค์ประกอบครบถ้วน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชาอาชีพธุรกิจ

1.2 ด้านผู้เรียน อาจารย์วิทยาลัยพัฒนศึกษาเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งฝึกให้ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบทั้งแบบคนเดียวและแบบเป็นกลุ่ม ให้ทักษะการเรียนรู้ การปฏิบัติงานกับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทบุรี วิชัยทัตะ (2536 : 46) ที่ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ทำให้ผู้เรียนได้สร้างสามัคคี มีระเบียบวินัยในตนเอง นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

1.3 ด้านเนื้อหาวิชา มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของประชากร ได้จัดเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน พร้อมกับเนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 : 44) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย และเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เสน่ห์ ศรีวิสัย (2545 : 52) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่มีต่อการศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า เนื้อหาวิชาที่มีความเหมาะสมและทันสมัย มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.4 ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รสรินทร์ สุทองหล่อ (2543 : 64) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกลของ ของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร พบว่า สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 : 48) พบว่าได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดการเรียนรู้

1.5 ด้านประเมินผล มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก ใช้วิธีสังเกตประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดคุณภาพของผลงาน และเน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง ใช้การวัดผลประเมินผลด้วยหลายวิธีนอกเหนือจากการทดสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบิน ฅ อัมพร (2545 : 80) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าการประเมินผลจะเน้นให้นักเรียนและแสดงผลการเรียนรู้ที่ปรากฏเป็นผลงาน และประเมินผลจากข้อมูลที่หลากหลายในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลจากผู้เรียนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย มาลี ทักษะกรวงศ์ (2541 : 74) พบว่าการประเมินผลควรชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อน และใช้วิธีการประเมินหลายรูปแบบ เช่น อภิปราย การสังเกต เกณฑ์การประเมินมีความชัดเจน เสน่ห์ ศรีวิสัย (2545 : 56) พบว่า การประเมินผลควรแจ้งเกณฑ์การประเมินให้ทราบก่อนและใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบนอกเหนือจากการทดสอบ

2. การเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล โดยจำแนกตามสถานศึกษาปฏิบัติ

งาน วุฒิการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์ที่มีสถานที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน พบว่ามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซดุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยรวมมีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนแต่ละวิทยาลัยนั้นจะมีการเตรียมเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ แหล่งข้อมูล กระบวนการจัดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมาย ตามความสนใจของผู้เรียนในแต่ละสถานที่ ที่จะต้องสนองตอบความต้องการในชุมชนที่สถานที่ปฏิบัติงานนั้น ๆ ตั้งอยู่และอาจต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการสนับสนุนงบประมาณ และการกระตุ้นใจให้อาจารย์ใช้สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพแห่งการเรียนรู้ และการสร้างองค์ความรู้ของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงสมร คชเลิศ (2543 : 54) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่เรียนในสถานศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและด้านสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ (2544 : 67) พบว่านิสิตที่มีระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลแตกต่างกัน อูมาพร สกลรักษ์ (2540 : 70) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เรียนในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากอาจารย์ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางครุมีความชำนาญการในการสอนมาเป็นเวลาหลายปี และเนื้อหาวิชาในวิทยาลัยเป็นวิชาที่ต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติลงมือกระทำจริง ทำงานอย่างเป็นระบบไม่ว่าจะเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาและค้นพบคำตอบด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทติ มีแม่เนียว (2538 : 71) พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีการเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน พบว่ามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงาน

วิจัยของ อภิญา เหมระ (2544 : 55) ได้พบว่าครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และงานวิจัยของ เณิม หิรัญชาติ (2541 : 88) พบว่า ครูผู้สอนที่ผ่านการฝึกอบรมและครูผู้สอนที่ไม่ผ่านการฝึกอบรม มีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อเนก รัศมี (2538 : 92) พบว่า ศึกษาในเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และมรรษพร สีขาว (2536 : 50) พบว่าครูวิทยาศาสตร์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

2.5 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อเนก รัศมี (2538 : 96) พบว่า ศึกษาในเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ลิ้มมณี (2534 : 68-69) พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ สุบิน ณ อัมพร (2545 : 104-105) พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่ต่างกัน นอกจากนั้นงานวิจัยของ วันดี พูนสวัสดิ์ (2536 : 90) พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 15 ปี และประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.6 ผลการเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกัน เพราะอาจารย์ผู้สอนจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์อันพึงประสงค์ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 28)

3. อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัย พณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

3.1 อุปสรรคด้านครูผู้สอน พบว่าอาจารย์มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบนอกเหนือจาก

การเรียนการสอนที่มากเกินไป ทำให้มีเวลาเตรียมการสอน การจัดทำแผนการสอนน้อยเกินไป และครูมีจำนวนคาบสอนมาก ทำให้การควบคุมดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา เหมระ (2544 : 68) พบว่าครูมีคาบสอนมาก และมีงานพิเศษอื่น ๆ ทำให้มีเวลาเตรียมการสอนน้อยเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 อุปสรรคด้านผู้เรียน พบว่าผู้เรียนขาดสนใจ ความไม่ตั้งใจในการร่วมมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ และการแสดงความคิดเห็น จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมากเกินไป ความกระตือรือร้นของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา เหมระ (2544 : 69) พบว่านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม และนักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

3.3 อุปสรรคด้านเนื้อหาวิชา พบว่าเนื้อหาวิชาที่มากและยากเกินไป ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชากับเวลา ความต่อเนื่องและความทันสมัยของเนื้อหาวิชาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

3.4 อุปสรรคด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าสื่ออุปกรณ์ที่มีไม่เพียงพอ ประสิทธิภาพของสื่อในการเรียนการสอน บรรยากาศสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ งบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อและหน่วยงานการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา เหมระ (2544 : 69) พบว่าขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.5 อุปสรรคด้านการประเมินผล พบว่าหลักเกณฑ์การประเมินผลไม่คงที่ การทดสอบจะเน้นที่เนื้อหาวิชามากกว่าการปฏิบัติจริง นักเรียนขาดความสามารถในการประเมินตนเอง และการประเมินผลจากการปฏิบัติจริงเป็นไปได้ยาก

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านครูผู้สอน ควรจะลดภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่มากเกินไปของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งส่งผลกระทบทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนที่น้อยลงรวมไปถึงอาจารย์ผู้สอนแต่ละคนมีความสับสนมากเกินไป และประกอบกับในเวลาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแล้วไม่ได้รับความร่วมมือ

2. ด้านผู้เรียน จะต้องพยายามจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความตั้งใจ รวมถึงความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการแสดงความคิดเห็น และควรลดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องให้น้อยลง เพื่อจะได้สามารถสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

3. ด้านเนื้อหาวิชา ควรลดเนื้อหาในแต่ละภาคเรียนให้น้อยลงและเริ่มจากง่ายไปหายาก พยายามให้เนื้อหาในแต่ละวิชาเกิดความสัมพันธ์กัน และรวมถึงความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชากับเวลาเรียน ความทันสมัยของเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียน เรียนรู้ จัดเนื้อหาวิชาให้สามารถเอื้อต่อการค้นหาคำตอบด้วยตนเองของผู้เรียนได้มากขึ้น

4. ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่มากขึ้น เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมก่อให้เกิด

การเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นสื่อการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง พร้อมกับสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน หน่วยงานที่รับผิดชอบในการผลิตสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

5. ด้านการประเมินผล ควรประเมินผลจากการปฏิบัติงานของผู้เรียนมากกว่าที่จะเน้นเนื้อหาของวิชา และต้องสร้างเกณฑ์การประเมินผลที่เป็นมาตรฐานใช้ในวิทยาลัยเพื่อจะได้ก่อให้เกิดความเที่ยงตรง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพาณิชย์การ กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. ควรมีการวิจัยประเมินผลหรือติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของวิทยาลัยพาณิชย์การ เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และพัฒนาก่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวิทยาลัยเทคนิคที่จัดการศึกษาวิชาพาณิชยกรรม ในจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น
4. ควรมีการศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2539). *การประเมินผลตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- . (2543). *ทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์.
- . คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). "แนวทางสู่การปฏิบัติ," *การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. (2542). "การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง," *เอกสารชุดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . (2542). "การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน," *เอกสารชุดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- . (2540). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมอาชีวศึกษา. (2538). *ก้าวไปกับแผน 8 กรมอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมฯ.
- . (2529). *ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2529*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. (2540). *คู่มือปฏิบัติการ กระบวนการเรียนการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม. (2542). *สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิทย์ ประवालพฤษณ์. (2540). *แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ผ่านเบญจเพส*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- จันทบุรี วิชัยทัตตะ. (2536). *ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เฉลิม หิรัญชาติ. (2541). **ปัญหาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือสามัญของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.(การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2523). **การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2533). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มปป.
- (2534). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2541). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เนรมิตการพิมพ์
- ทรงสมร คชเลิศ. (2543). **ความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการเซดุน**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทีศนา เขมมณี. (2542, พฤษภาคม). "การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง," *วิชาการ*. 2(5) : 3 – 30.
- (2542 : มีนาคม – มิถุนายน). "การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง," *คุรุศาสตร์*. 2(3) : 1 – 72.
- (2542, พฤษภาคม). "การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)," *วารสารวิชาการ*. 2 (5) : 2 – 13.
- นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข. (2540, เมษายน – มิถุนายน). "การเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคืออย่างไร," *สารพัฒนาหลักสูตร*. 16 (129) : 35.
- นวลจิตต์ เขาวงกิตพงศ์. (2544, สิงหาคม). "การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษา," *วารสารวิชาการ*. 4 (8) : 22 – 28.
- (2542, เมษายน). "การสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง แบบ CIPPA," *วารสารวิชาการ*. 2 (4) : 15 – 17.
- นวลน้อย เจริญผล. (2540). "แนวการประเมิน," ใน *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เห็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา หน่วยงานนิเทศก์.
- บัณฑิต แทนพิทักษ์. (2543, เมษายน – มิถุนายน). "แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา," *วารสารนิเทศก์การศึกษา*. 1 (1) : 11 - 15.

- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2544). "แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ," ใน **นโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.** หน้า 6 – 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- พนาลัย อยู่สำราญ. (2535). **ตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนของครูผู้สอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1.** ปรินญาณีพนธ์. วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภักดี มีแมนวิทย์. (2538). **สภาพการเรียนรู้การสอนของครูศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ในเขตการศึกษา 7.** ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มรรษพร สีขาว. (2536). **การศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์). นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- มาลี ทักษะกรวงศ์. (2541). **ความคิดเห็นของนักเรียนช่วงอุตสาหกรรม ที่มีต่อการเรียน การสอนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัย เทคนิค.** ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. (2536). **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาโครงงานเฉพาะ งานช่างในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).** ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- รสริน สุทองหล่อ. (2543). **การจัดการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกลของสถาบัน ราชภัฏสวนดุสิต ตามความคิดเห็น ของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร.** ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- วิฒนพร ระงับทุภักข์. (2541). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ : บริษัทเลิฟแอนด์ลินเพรส จำกัด.
- (2541?). **การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ : บริษัทตันอ้อ 1999 จำกัด.

- วันดี พูนสวัสดิ์. (2536). ปัญหาการบริหารบุคลากรของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภท การศึกษานอกระบบโรงเรียน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในกรุงเทพมหานคร ตาม ทศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิไลวรรณ อ่ำคำสรง. (2537). การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับวิธีสอน แบบบรรยาย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาบัญชี ห้างหุ้นส่วน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วิเศษ ชินวงศ์. (2544, มีนาคม). "การศึกษาขั้นพื้นฐาน," วารสารวิชาการ. 4 (3) : 2 - 10.
- (2544, กุมภาพันธ์). "ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด," วารสารวิชาการ. 4 (3) : 33.
- สวณีย์ จงเจริญ. (2545). ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏ สอนสุพรรณฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำเนา ศรีบุญแก้ว. (2533). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับผู้สอนเป็นศูนย์กลาง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำอางค์ งามวิชา. (2544). การวิจัยธุรกิจศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขาย โดยการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กับการสอนแบบปกติของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนกรุงเทพธุรกิจพัฒนศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุเทพ บุญซ้อน. (2540). "แนวคิดดำเนินการ," การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เห็นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์.

- สุเทพ หุ่นสวัสดิ์. (2520). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ที่ใช้การวิเคราะห์ระบบ กับ ศูนย์การเรียนรู้ที่ไม่ใช้ การวิเคราะห์ระบบ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุบิน ณ อัมพร. (2545). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครนายก*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพล วังสินธุ์. (2542, มีนาคม). "CIPP รูปแบบและการดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง," *วารสารวิชาการ*. 2 (3) : 34 – 42.
- สุมาลี งามสมบัติ. (2541, มีนาคม). "การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี," *ราชภัฏเพชรบุรี*. 7 (2) : 74 – 81.
- สุรวิทย์ เพียรเพชรเลิศ. (2544). *ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุรศักดิ์ ลิ้มมณี . (2534). *การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ของ ประเทศ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วรานุสาสน์. (2536). *เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการสอนอุตสาหกรรมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- เสนห์ ศรีวิลัย. (2545). *ความคิดเห็นของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการศึกษาระบบ ทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อเนก รัชมี. (2538). *การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 6*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา เหมระ. (2544). *การจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เห็น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

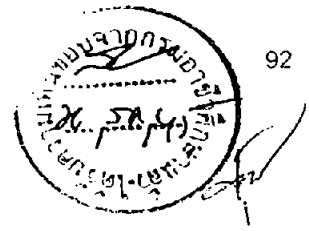
- อุมาพร สกลรัตน์. (2540). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา*. ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Brandes, Donna and Ginis, Paul. (1998). *A Guide to Student – Centred Learning*. London : Black Well Ltd.
- Darling, John. (1994). *Child – Centred Education and it's Critics*. London : Paul. Chapman Pulish Ltd.
- Driscoll, Marcy P. (1994). *Psychology of Learning for Instruction Needham Heights*. Massachusetts : Allyn & Bacon.
- Duku, Ishmeal Adu-Mensah. (1999). *Let and Grpwth of the Cross – Cultural Learner Centre*. Concept Functional Cultural Literacy, Uneversity of toronto.
- Lang, Itellmut R., Mcbeath, Arthur and Hebert Jo. (1995). *Teaching Stategies and Methods for Student Centred Instruction*. New York : Harcourt Brace Company.
- Zhang, Fengju. (1998). *Learners Peception on Language Issues in Urran Adult Basic Education*. A Study of Chinese Adult Esol Learners in Boston Connunity Learning Center.

ภาคผนวก.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

**การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ**

แบบสอบถาม

เรื่อง

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ เพื่อใช้เป็นแนวทาง
ในการพัฒนาอาจารย์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
การตอบแบบสอบถามนี้จะมี ผลกระทบเสียหายใด ๆ แก่ผู้ตอบ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรด
ตอบแบบสอบถามตามความจริง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5
ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และ
ด้านประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

2.1 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจ ชนิด ถูกต้อง ไม่ถูกต้อง

2.2 แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อทราบอุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย $\surd$ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน
มากที่สุด

1. สถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

( ) 1. วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

( ) 2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

2. วุฒิการศึกษา

( ) 1. มีวุฒิศู

( ) 2. ไม่มีวุฒิศู

3. การเข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

( ) 1. เคยเข้าร่วม

( ) 2. ไม่เคยเข้าร่วม

4. ระดับการศึกษา

- ( ) 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
( ) 2. ปริญญาตรี
( ) 3. สูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ในการสอน

- ( ) 1. ต่ำกว่า 10 ปี
( ) 2. 10 – 20 ปี
( ) 3. ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่านเพียงข้อเดียว

ด้านครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการชี้แนะให้แก่ผู้เรียนเน้นแต่ในหนังสือ หรือเอกสารที่ใช้ในการเรียนเท่านั้นเพียงพอแล้ว

- ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

2. ครูต้องใช้แรงจูงใจ การเสริมแรง หรือการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้

- ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

3. ครูจะต้องเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล พร้อมแสดงความเมตตาแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง

- ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

ด้านผู้เรียน

4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่เกิดจากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

- ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

5. ผู้เรียนจะต้องฝึกฝน ค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยความรู้จากครูผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียวก็เพียงพอ

- ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

6. ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างหลากหลาย และสร้างจินตนาการตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล

- ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

ด้านเนื้อหาวิชา

7. เนื้อหาวิชาส่งเสริมการฝึกคิด การฝึกปฏิบัติมากกว่าการท่องจำเนื้อหาเพื่อทำการทดสอบ

( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

8. เนื้อหาวิชาควรจัดให้เรียนเฉพาะในหนังสือที่กำหนดไว้ ไม่จำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน

9. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคที่หลากหลาย

( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

10. ใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ที่หลากหลายและต้องเหมาะสมกับกิจกรรม

( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

11. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่

( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

ด้านการประเมินผล

12. สามารถใช้เพิ่มสะสมงาน วัดและประเมินผลผู้เรียนได้

( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

13. การประเมินตามสภาพจริงสามารถใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง

2.2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
คำชี้แจง 1. กรุณาอ่านข้อความข้างล่างต่อไปนี้แต่ละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปฏิบัติของท่านมากที่สุด

2. ระดับปฏิบัติจริงในแต่ละช่อง มีความหมายดังนี้

5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง ปฏิบัติมาก

3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับปฏิบัติจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านครูผู้สอน					
1. สํารวจและเตรียมแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าตามความถนัดของตนเอง.....					
2. สํารวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษา เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้.....					
3. ท่านได้จัดทำแผนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการ เรียนรู้ของผู้เรียน.....					
4. ท่านได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิด สร้างสรรค์ และสร้างความรู้ของตนเอง.....					
5. ท่านได้วางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน.....					
6. ท่านได้กำหนดเป้าหมาย เพื่อผู้เรียนได้ศึกษาตาม ความถนัด ความสนใจ ด้วยตนเอง เต็มศักยภาพ.....					
7. ท่านได้วางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนรู้อย่างเป็นระบบ.....					
8. เตรียมการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน กระบวนการเรียนรู้.....					
9. มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน.....					
10. ท่านได้ใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคน อย่างเหมาะสม.....					
11. ฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการค้นคว้าไป ประยุกต์ใช้.....					
ด้านผู้เรียน					
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การเรียนรู้.....					
13. ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผลและ วางแผนการเรียนรู้.....					

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับปฏิบัติจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14. ฝึกให้ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งแบบคนเดียวและแบบเป็นกลุ่ม.....					
15. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและสรุปเป็นสาระสำคัญด้วยตนเองมากกว่าการฟังครูอธิบาย บอกจุด.....					
16. ฝึกให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบได้ด้วยตนเองจนก่อให้เกิดการเรียนรู้.....					
17. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกความสามารถ ความถนัดและความสนใจ.....					
18. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายทำให้กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา.....					
19. ให้ทักษะการเรียนรู้ การปฏิบัติงานที่ดีกับผู้เรียน.....					
20. ฝึกให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ไปใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้.....					
ด้านเนื้อหาวิชา					
21. ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นต้น.....					
22. จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนมีความรอบรู้และเกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง.....					
23. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนจากของจริง สถานที่จริง และประสบการณ์จริง.....					
24. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดความคิด วิเคราะห์ กระบวนการต่าง ๆ ก่อให้เกิดผลงาน.....					
25. เน้นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง เข้าใจ และมีความหมายต่อการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียน.....					

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับปฏิบัติจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26. ให้ผู้เรียนได้ฝึกสังเกต คิดอย่างรอบคอบและสรุป เป็นองค์ความรู้.....					
27. จัดการด้านเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้.....					
28. จัดเนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....					
29. ได้บูรณาการเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน อย่างเหมาะสม.....					
30. จัดเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับ เทคโนโลยีในปัจจุบัน.....					
ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน					
31. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับ เพื่อน กับครู กับบุคคลอื่น และกับสิ่งแวดล้อม หรือ สื่อการเรียนรู้อื่น ๆ.....					
32. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อต่าง ๆ ผสมผสาน ระหว่างการเรียนรู้และสาระความรู้ต่าง ๆ ให้ สมดุลกัน.....					
33. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำ จริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้.....					
34. ใช้สื่อการเรียนการสอนในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้.....					
35. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่า การฟังครูอธิบายฝ่ายเดียว.....					
36. ใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง.....					
37. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ค้นพบ ศักยภาพของตนเอง.....					
38. ใช้สื่อ อุปกรณ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนจนเกิด ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....					

การจัดการเรียนการสอนที่เห็น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับปฏิบัติจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
39. ได้จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ และได้ประสบการณ์เพิ่มเติม.....					
40. ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต..					
41. ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับวิธี เรียนรู้ของผู้เรียน.....					
ด้านการประเมินผล					
42. ให้ผู้เรียนได้ร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อนและ หลังการเรียนรู้.....					
43. ใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย หลายวิธีนอกจากการทดสอบ.....					
44. ใช้วิธีสังเกตประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....					
45. ในระหว่างการเรียนรู้มีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นอย่างเหมาะสม.....					
46. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเองและยอมรับผลการ ประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา การเรียนรู้.....					
47. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง					
48. เน้นประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เกิดจากการเรียนรู้.....					
49. การประเมินผลงานเกิดจากการบูรณาการ การเรียนรู้.....					
50. ท่านมีการประเมินจากแฟ้มสะสมงานและการปฏิบัติ จริงของผู้เรียน.....					
51. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน ก่อให้ เกิดคุณภาพของผลงาน.....					

ตอนที่ 3 อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัย
พัฒนการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ก. อุปสรรคด้านครูผู้สอน

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ข. อุปสรรคด้านผู้เรียน

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ค. อุปสรรคด้านเนื้อหาวิชา

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ง. อุปสรรคด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน

- 1.....
- 2.....
- 3.....

จ. อุปสรรคด้านการประเมินผล

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์	อุดมไพจิตรกุล	อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร.กฤษณีย์	อุทุมพร	หัวหน้างานวัดผลและประเมินผลการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
อาจารย์สุจิตรา	ปทุมลังการ	หัวหน้าภาควิชาภาษาอังกฤษ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค
คำดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 18 ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

1. แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง			
	รศ.ดร. อัครรงค์	ดร. กฤษณีย์	อาจารย์ สุจิตรา	ค่าเฉลี่ย
ด้านครูผู้สอน				
1. ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าแหล่งความรู้ที่ หลากหลาย เพื่อเป็นการชี้แนะให้แก่ผู้เรียน เน้นแต่ ในหนังสือหรือเอกสารที่ใช้ในการเรียนเท่านั้น เพียงพอแล้ว ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0	+1	+1	0.66
2. ครูต้องใช้แรงจูงใจ การเสริมแรง หรือการให้รางวัล มากกว่าการลงโทษผู้เรียนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00
3. ครูจะต้องเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล พร้อมแสดง ความเมตตาแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0	+1	+1	0.66
ด้านผู้เรียน				
4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่เกิดจากการสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเองไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0	+1	+1	0.66
5. ผู้เรียนจะต้องฝึกฝน ค้นคว้าหาความรู้ รวบรวม ข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้ โดย อาศัยความรู้จากครูผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียวก็ เพียงพอ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0	+1	+1	0.66
6. ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างหลากหลาย และสร้าง จินตนาการตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและ มีเหตุผล ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 18 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง			
	รศ.ดร. อัครรงค์	ดร. กฤษณีย์	อาจารย์ สุจิตรา	ค่าเฉลี่ย
ด้านเนื้อหาวิชา				
7. เนื้อหาวิชาส่งเสริมการฝึกคิด การฝึกปฏิบัติมากกว่าการท่องจำเนื้อหาเพื่อทำการทดสอบ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00
8. เนื้อหาวิชาควรจัดให้เรียนเฉพาะในหนังสือที่กำหนดไว้ ไม่จำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00
ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน				
9. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคที่หลากหลาย ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00
10. ใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ที่หลากหลายและต้องเหมาะสมกับกิจกรรม ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00
11. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00
ด้านการประเมินผล				
12. สามารถใช้แฟ้มสะสมงาน วัดและประเมินผลผู้เรียนได้ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	0	+1	0.66
13. การประเมินตามสภาพจริงสามารถใช้และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 18 (ต่อ)

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง			
	รศ.ดร. ธีรพงศ์	ดร. กฤษณีย์	อาจารย์ สุจิตรา	ค่าเฉลี่ย
ด้านครูผู้สอน				
1. สสำรวจและเตรียมแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ให้แก่ ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความถนัดของตนเอง....	+1	+1	+1	1.00
2. สสำรวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษา เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
3. ท่านได้จัดทำแผนการสอนโดยคำนึงถึงความ ต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน.....	+1	+1	+1	1.00
4. ท่านได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความ คิดสร้างสรรค์ และสร้างความรู้ของตนเอง.....	+1	+1	+1	1.00
5. ท่านได้วางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน.....	+1	+1	+1	1.00
6. ท่านได้กำหนดเป้าหมาย เพื่อผู้เรียนได้ศึกษาตาม ความถนัด ความสนใจ ด้วยตนเอง เต็มศักยภาพ....	+1	+1	+1	1.00
7. ท่านได้วางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนรู้อย่างเป็นระบบ.....	+1	+1	+1	1.00
8. เตรียมการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน กระบวนการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
9. มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00
10. ท่านได้ใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคน อย่างเหมาะสม.....	+1	+1	+1	1.00
11. ฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการค้นคว้าไป ประยุกต์ใช้.....	+1	+1	+1	1.00
ด้านผู้เรียน				
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
13. ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและ วางแผนการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 18 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง			
	รศ.ดร. ธีรพงศ์	ดร. กฤษณีย์	อาจารย์ สุจิตรา	ค่าเฉลี่ย
14. ฝึกให้ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งแบบ คนเดียวและแบบเป็นกลุ่ม.....	+1	+1	+1	1.00
15. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและสรุปเป็นสาระสำคัญ ด้วยตนเองมากกว่าการฟังครูอธิบาย บอกรวด.....	+1	+1	+1	1.00
16. ฝึกให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบได้ด้วยตนเองจนก่อให้เกิด เกิดการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
17. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกความสามารถ ความถนัดและความสนใจ.....	+1	+1	+1	1.00
18. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย ทำให้ กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา.....	+1	+1	+1	1.00
19. ให้ทักษะการเรียนรู้ การปฏิบัติงานที่ดีกับผู้เรียน...	+1	+1	+1	1.00
20. ฝึกให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ไปใช้ เพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิดปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้.....	+1	+1	+1	1.00
ด้านเนื้อหาวิชา				
21. ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เช่น ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เป็นต้น.....	+1	+1	+1	1.00
22. จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ รวมทั้งอำนวยความสะดวก สะดวกให้ผู้เรียนมีความรอบรู้และเกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง.....	+1	+1	+1	1.00
23. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนจากของจริง สถานที่จริง และ ประสบการณ์จริง.....	+1	+1	+1	1.00
24. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดความคิด วิเคราะห์ กระบวนการต่าง ๆ ก่อให้เกิดผลงาน.....	+1	+1	+1	1.00
25. เน้นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง เข้าใจ และมีความหมายต่อการนำไปใช้แก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน.....	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 18 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง			
	รศ.ดร. ธีรารักษ์	ดร. กฤษณีย์	อาจารย์ สุจิตรา	ค่าเฉลี่ย
26. ให้ผู้เรียนได้ฝึกสังเกต คิดอย่างรอบคอบและสรุป เป็นองค์ความรู้.....	+1	+1	+1	1.00
27. จัดการด้านเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
28. จัดเนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	+1	+1	+1	1.00
29. ได้บูรณาการเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กันเข้า ด้วยกันอย่างเหมาะสม.....	+1	+1	+1	1.00
30. จัดเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับ เทคโนโลยีในปัจจุบัน.....	+1	+1	+1	1.00
ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน				
31. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับ เพื่อน กับครู กับบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม หรือ สื่อการเรียนรู้อื่น ๆ.....	+1	+1	+1	1.00
32. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อต่าง ๆ ผสมผสาน ระหว่างการเรียนรู้และสาระความรู้ต่าง ๆ ให้ สมดุลกัน.....	+1	+1	+1	1.00
33. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำ จริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
34. ใช้สื่อการเรียนการสอนในการกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
35. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมด้วยตนเอง มากกว่าการฟังครูอธิบายฝ่ายเดียว.....	+1	+1	+1	1.00
36. ใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง.....	+1	+1	+1	1.00
37. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ค้นพบ ศักยภาพของตนเอง.....	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 18 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง			
	รศ.ดร. ธีรพงศ์	ดร. กฤษณีย์	อาจารย์ สุจิตรา	ค่าเฉลี่ย
38. ใช้สื่อ อุปกรณ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนจนเกิด ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	+1	+1	+1	1.00
39. ได้จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ และได้ประสบการณ์เพิ่มเติม.....	+1	+1	+1	1.00
40. ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการดำรง ชีวิต.....	+1	+1	+1	1.00
41. ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับวิธี เรียนรู้ของผู้เรียน.....	+1	+1	+1	1.00
ด้านการประเมินผล				
42. ให้ผู้เรียนได้ร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อน และหลังการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
43. ใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยหลายวิธีนอกจากการทดสอบ.....	+1	+1	+1	1.00
44. ใช้วิธีสังเกตประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....	+1	+1	+1	1.00
45. ในระหว่างการเรียนรู้มีการประเมินผลทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม.....	+1	+1	+1	1.00
46. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเองและยอมรับผลการ ประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา การเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
47. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วย ตนเอง.....	+1	+1	+1	1.00
48. เน้นประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เกิดจากการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00
49. การประเมินผลงานเกิดจากการบูรณาการ การเรียนรู้.....	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 18 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนที่เห็น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง			
	รศ.ดร. ชำนาญ	ดร. กฤษณีย์	อาจารย์ สุจิตรา	ค่าเฉลี่ย
50. ท่านมีการประเมินจากเพิ่มสะสมงานและการ ปฏิบัติจริงของผู้เรียน.....	+1	+1	+1	1.00
51. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดคุณภาพของผลงาน.....	+1	0	+1	0.66

ภาคผนวก ง
ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตาราง 19 ค่าความเชื่อมั่นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านครูผู้สอน	
1. ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าแหล่งความรู้ที่ หลากหลาย เพื่อ เป็นการชี้แนะให้แก่ผู้เรียน เน้นแต่ในหนังสือ หรือเอกสารที่ใช้ในการเรียน เท่านั้นเพียงพอแล้ว ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
2. ครูต้องใช้แรงจูงใจ การเสริมแรง หรือการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ ผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
3. ครูจะต้องเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล พร้อมแสดงความเมตตาแก่ผู้เรียน อย่างทั่วถึง ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
ด้านผู้เรียน	
4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่เกิดจากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองไป ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
5. ผู้เรียนจะต้องฝึกฝน ค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ ความรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยความรู้จากครูผู้สอนเพียงอย่างเดียวก็ เพียงพอ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
6. ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างหลากหลาย และสร้างจินตนาการตลอดจนได้ แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
ด้านเนื้อหาวิชา	
7. เนื้อหาวิชาส่งเสริมการฝึกคิด การฝึกปฏิบัติมากกว่าการท่องจำเนื้อหาเพื่อ ทำการทดสอบ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97

ตาราง 19 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าความเชื่อมั่น
8. เนื้อหาวิชาควรจัดให้เรียนเฉพาะในหนังสือที่กำหนดไว้ไม่จำเป็นต้อง ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	
9. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคที่หลากหลาย ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
10. ใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ที่หลากหลายและต้อง เหมาะสมกับกิจกรรม ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
11. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและกระตุ้นให้มี ส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
ด้านการประเมินผล	
12. สามารถใช้แฟ้มสะสมงาน วัดและประเมินผลผู้เรียนได้ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97
13. การประเมินตามสภาพจริงสามารถใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนได้ ( ) ถูกต้อง ( ) ไม่ถูกต้อง	0.97

ตาราง 19 (ต่อ)

2. แบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านครูผู้สอน	
1. สํารวจและเตรียมแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตาม ความถนัดของตนเอง.....	0.97
2. สํารวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์ การเรียนรู้.....	0.97
3. ท่านได้จัดทำแผนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน.....	0.97
4. ท่านได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และ สร้างความรู้ของตนเอง.....	0.97
5. ท่านได้วางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน.....	0.97
6. ท่านได้กำหนดเป้าหมาย เพื่อผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัด ความสนใจ ด้วยตนเอง เต็มศักยภาพ.....	0.97
7. ท่านได้วางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ.....	0.97
8. เตรียมการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานกระบวนการเรียนรู้.....	0.97
9. มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน.....	0.97
10. ท่านใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนอย่างเหมาะสม.....	0.97
11. ฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการค้นคว้าไปประยุกต์ใช้.....	0.97
ด้านผู้เรียน	
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้.....	0.97
13. ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและวางแผนการเรียนรู้.....	0.97
14. ฝึกให้ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งแบบคนเดียวและแบบเป็นกลุ่ม....	0.97
15. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและสรุปเป็นสาระสำคัญด้วยตนเองมากกว่าการ ฟังครูอธิบาย บอกรวด.....	0.97
16. ฝึกให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบได้ด้วยตนเองจนก่อให้เกิดการเรียนรู้.....	0.97
17. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกความสามารถ ความถนัดและความ สนใจ.....	0.97
18. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายทำให้กระฉับกระเฉง ตื่นตัว อยู่ตลอดเวลา.....	0.97

ตาราง 19 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าความเชื่อมั่น
19. ให้ทักษะการเรียนรู้ การปฏิบัติงานที่ดีกับผู้เรียน.....	0.97
20. ฝึกให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ไปใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและ สามารถแก้ไขปัญหาได้.....	0.73
ด้านเนื้อหาวิชา	
21. ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น.....	0.97
22. จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนมี ความรู้และเกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง.....	0.97
23. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนจากของจริง สถานที่จริง และประสบการณ์จริง.....	0.97
24. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดความคิด วิเคราะห์ กระบวนการต่าง ๆ ก่อ ให้เกิดผลงาน.....	0.97
25. เน้นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง เข้าใจและมีความหมาย ต่อการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียน.....	0.83
26. ให้ผู้เรียนได้ฝึกสังเกต คิดอย่างรอบคอบและสรุปเป็นองค์ความรู้.....	0.97
27. จัดการด้านเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เพื่อเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนเลือกเรียนรู้.....	0.97
28. จัดเนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	0.97
29. ได้บูรณาการเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม.....	0.97
30. จัดเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน.....	0.97
ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	
31. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน กับครู กับ บุคคลอื่น และกับสิ่งแวดล้อม หรือสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ.....	0.97
32. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อต่าง ๆ ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้และ สาระความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน.....	0.97
33. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิด การเรียนรู้.....	0.97
34. ใช้สื่อการเรียนการสอนในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้.....	0.97

ตาราง 19 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ค่าความเชื่อมั่น
35. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่าการฟังครูอธิบาย ฝ่ายเดียว.....	0.97
36. ใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติจริง.....	0.97
37. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง.....	0.97
38. ใช้สื่อ อุปกรณ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนจนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้วยตนเอง.....	0.97
39. ได้จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้ประสบการณ์ เพิ่มเติม.....	0.97
40. ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต.....	0.97
41. ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน.....	0.97
ด้านการประเมินผล	
42. ให้ผู้เรียนได้ร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้.....	0.97
43. ใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยหลายวิธี นอกจาก การทดสอบ.....	0.97
44. ใช้วิธีสังเกตประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....	0.97
45. ในระหว่างการเรียนรู้มีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม.....	0.97
46. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเองและยอมรับผลการประเมินจากเพื่อน เพื่อการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้.....	0.97
47. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง.....	0.97
48. เน้นประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เกิดจาก การเรียนรู้.....	0.97
49. การประเมินผลงานเกิดจากการบูรณาการเรียนรู้อื่น.....	0.97
50. ท่านมีการประเมินจากเพิ่มสะสมงานและการปฏิบัติจริงของผู้เรียน.....	0.97
51. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน ก่อนให้เกิดคุณภาพของ ผลงาน.....	0.97

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายประเสริฐ ลีอำนนต์กุล
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ถนนกรุงเกษม แขวงป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10100
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2527	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ.2530	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ.2532	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
พ.ศ.2534	ค.บ. (ธุรกิจศึกษา) สถาบันราชภัฏพระนคร
พ.ศ.2540	ศศ.บ. (การจัดการทั่วไป) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ.2546	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ